

Posamezna števil. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna števil. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo:

Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Opisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korenec. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Slovanska velikanoč!

Vesela je letošnja slovanska velikanoč. Kljub žalostnim razmeram v naši ožji domovini — se more veseliti vsako pravo slovansko srce, kajti še nikoli ni tako slovesno donela slovanska pesem vstajenja:

»Mi vstajamo, in vas je strah, pa kaj tako hrumite? Slovana se bojite?»

Da, to je naša himna vstajenja, ki danes odmeva »od Urala do Triglava — Krkonošev do Balkana«.

Polna nad je bila lanska velikanoč. Velika osvobodilna vojna na Balkanu je bila končana, samo še Skader se je upiral odločnim napadom črnogorskih junakov. Toda videlo se je, da tudi Skader ne bo vzdržal — ampak da bo padel, kakor je padel Bitolj, Odrin, Janina... In res, ko je sveti Jurij jezdil čez deželo, se je raznesla z Balkana vesela vest: »Skader je padel!... V Avstriji se ta zgodovinski dogodek ni smel javno praznovati — ampak v srcu ga je vsak pozdravljaj s svetim navdušenjem. Vojna je bila končana — ona velika vojna, ki je morala priti in se je morala končati tako kakor se je končala: z zmago pravice nad stoletnimi krivicami. Vstajenje Slovanstva!

Veselo je bilo po tej vojni praznovati praznik vstajenja. Toda kmalu po velikonoči so se zmrčili jasni dnevi, ki so zasijali nad Balkanom po izvojevanjih velikih zmagalah. Nastal je spor med brati in sledila je bratovmorna vojna. Žalostni so bili oni dogodki — toda tudi tu je usoda delila pravično in je zadela nesreča one, ki so poboj provzročili. Bati se je bilo težkih posledic — toda zdi se, da je bila v krvi ob Bregalnici izprana velika rana — ki je razjedala naše živo jugoslovansko telo in da se bo rana zacelila za vselej.

Zima, ki smo jo preživeli, je bila polna negotovih dogodkov. Ko pa je prihajala letošnja pomlad — je zavel po slovanskem svetu mogočen veter od severa. Koncem januarja je praznovala Rusija desetletnico svoje rusko-japonske vojne. Časopisi so proslavili spomin na to žalostno vojno s tem, da so izpregovorili — o sedanjih močeh Rusije. V milijonih in milijardah so povedali presenečeni Evropi — o ruskem bogastvu. »Nam je luksuz, ako pomnožimo svoje čete« — je rekel Sazonov. »Kajti nam se rodi

vsako leto 2.500.000 novih državljanov.« — »Mi smo pripravljeni« — je rekel Suhomlinov — »kajti naše blaginje so polne denarja.« »Mi imamo bodočnost«, so pisali narodni gospodariji, »kajti naša država je ogromna in bomo imeli l. 1947 več ljudi, kakor vsa Evropa skupaj.«

Teh in takih besedi so se najbolj ustrašili oni, ki so pred pol letom nekako oblastno govorili o boju med Slovanstvom in Germanstvom in so hujskali na vojno. Pod težo ruskih števil so kričali utihnili — v svojih listih pa so dan na dan prinášali grozne vesti: »Rusija se pripravlja«. Iz vsega pa se je videlo: Evropo je obšel strah pred slovansko Rusijo.

Ti glasovi pri nas niso ostali brez odmeva, kajti ob istem času so pisali avstrijski listi: o delitvi Avstrije. Slovenci, kot mal narod, gledamo boj veseli le od daleč, zato smo pogledali rajše na svoje domače polje, da ne zamudimo pomladi. In tu smo videli mnogo mladih delavcev na delu. Slavili smo svoj koroški jubilej — bojevali smo se za svoje pravice v Trstu, gorški volilci so krepko izvršili prvi naskok na Gorico, na naši severni meji smo skušali pomnožiti odpor proti potujočevanju. Tako je bila naša pomlad polna dela in boja.

Bilo je, kakor da smo v srcih čutili vprašanje pesnika:

»Bratje, ali so vaše njive raz-orane?«

Pripravljali smo se na veliko-noč. In ako je glas pomladi našel zakrknjena stara srca, je tem bolj odmeval v srcu mladinc, ki ljubijo življenje in noče umreti. Ona veruje na Vstajenje.

Zavel je preko naših poljan topel južni veter: Kakor cvetke po prvih solnčnih žarkih, tako so rasti na našem skupnem narodnem polju novi nst, oznanjevalci novega časa, preroki bodočnosti. Izpregovorila je »Jugoslavija«, povzdignilo je med nami svoj glas »Narodno Jedinstvo«, oglasila se je »Nova Riječ« in tik pred prazniki se je zaslisl »Glas Juga«.

Naša letošnja pomlad je bila polna življenja in novih glasov. Mnogi so sprejemali te glasove z odprtimi srci. Kam hočemo iz svoje temote — če ne za solnce, za veliko idejo, ki nas dviga iz našega žalostnega umiranja in nam daje sile za življenje. Res ni šlo brez žrtve, toda tudi veliki Kristusov evangelij ljubezni ni bil brez žrtve — zmagal je s tem, da je premagal trpljenje.

V nas pa je ostala velika vera, ki nam daje sile za življenje, za delo in trpljenje.

S to vero v srcu gremo svojemu Vstajenju naproti. Zato je vesela letošnja slovanska Velikanoč!

Revolucionarno gibanje v Rusiji.

»Čas« piše: V poslednjih letih je imela carska reakcija prosto polje za svojo »blagodejno« delovanje. Strahovlada knute je držala prebivalstvo v dobrem razpoloženju. Reakcionarni valovi, ki so po letu 1906, poplavlili sveto Rusijo, niso ohladili v kmečkem ljudstvu in med delavstvom zavesti ostrega spora med carsko vlado in med resničnimi koristi prebivalstva. Plechanov je pred kratkim opozoril (Vorwärts 1. marca 1914) na gotov preporod, zopet v širokih vrstah ruskega ljudstva. Polagoma se obračajo razmere v Rusiji na boljše, to se pravi: oživlja se energija ruskega revolucionarnega gibanja.

Prolog in obenem dokaz tega preporoda in oživljenja ljudskega gibanja so sodobne razmere v Petrogradu.

Nezadovoljnost delavskih vrst z vladno sestavo militaristično — birokratičnega značaja in razburjenje nad ravnanjem uradnih organov, ki ne skrbijo za zdravje delavstva, ki se izkorišča in slednjič nad brezobzirnostjo policijskih organov, ki zamorijo vsak izraz tiska in ki zasledujejo delavsko gibanje — ti vzroki so vzbudili sedaj mogočne uporne glasove, ki se zrcalijo v demonstracijah na ulicah. V Petrogradu stavka baje že sto tisoč oseb. V revolucionarnem

gibanju je prišlo tudi do krvavih spopadov s policijo, ki je po znanem načinu »mirila«. To delovanje policije je zahtevalo več kot 100 ranjenih in mnogo aretiranih žrtve. Dne 2. aprila pa je bilo odpuščen od dela 60.000 delavcev, ki so stavkali in se borili za svoje pravice. Število oškodovanih oseb je seveda več sto tisoč. Od leta 1906, od časa revolucije se ni bilo v Petrogradu tako močnega gibanja.

Prvi vzrok nezadovoljnosti ruskega delavstva so bila odkritja o zastrupljenju v tovarnah za galoše.

V obširnih tovarnah firme Prodnik v Rizi se izdeluje velikanska množina galoš, katerih izvoz je razširjen po Rusiji in po celi Evropi. Na tisoče delavcev in delavke je uslužbeno med življenjem teh tovarnen. Toda kakšne razmere vladajo v teh tovarnah, o tem ni bilo doslej širši javnosti znano. Večina oseb, ki so uslužbene v teh podjetjih, so žene in dekleta, večidel kmetiška iz okolice mesta. Ker je naval kmetiškega ljudstva neprestano rasel, so se neprestano menjavale delavne moči in razmere v tovarnah so se neprestano slabšale.

Že prej so se pojavili slučaj, ko je nekaj delavk umrlo v tovarnah na zastrupljenju. Vzrok smrti je bila strupena substanca, ki so jo rabili pri lepljenju galoš. Delavstvo se je vsled teh grozljivih razmer seveda uprlo in uprava ni nekaj časa rabila strupa. Ko se je upor pomiril, je poskusila uprava podjetji zopet uvesti strup pri izdelovanju galoš. To je bilo letos. Posledica je bila, da je dne 17. marca trideset oseb težko obolelo na zastrupljenju, dne 18. marca pa sedemdeset oseb. Vse to so gledali uradi čisto malomarno. Podjetjem so dali k dispoziciji policijo in vojaštvo, ka-

Danes priloga „BODEČA NEŽA“

kor hitro je skušalo delavstvo izboljšati si mezdune pogoje. To grozno stanje pa se v dotičnih tovarnah ni spremenilo. Pripetili so se slučajni novega zastrupljenja in to koncem marca letošnjega leta v Petrogradu v tovarnah za galoše. V oddelku, imenovanem Sachalin je omedlelo 25. marca na zastrupljenju dve sto oseb (delalo je tam tisoč delavk). V tovarnah v Rizi se je delavcem nasvetovalo, naj se ne navadijo na novo sub-stanco. Vladni obrtni nadzornik pa je rekel, da naj oni, ki imajo »slab« živce, nikar ne dela galoš. Podobni nasveti so se delili tudi delavcem v Petrogradu. Prvi slučaj zastrupljenja so se smatrali tu celo za simulacijo; govorili so, da napada delavce po jedi medlost. Ko se je bolezen razširila, se je razširila tudi zlobna govorica, da so krivi zastrupljenja socijalisti, češ da hočejo s »kemično obstrukcijo« izzvati stavko.

Toda delalo se je naprej. Dne 26. marca so se zopet pozvali slučaj zastrupljenja. Prva delavka se je onesvestila, za njo druga in take dalje. V enem dnevu so odnesli iz tovarne tri sto žensk pol mrtvih. Ti se je polastil prebivalstva upor. Preca tovarno se je zbrala velika množica gledalcev. Prišla je seveda policija, in je delala s knutami red, dokler ni so bili nezadovoljni razgnani in dokler ni nastal zopet »mir«. Dne 27. marca so se zopet pojavili slučaj zastrupljenja, toda to pot se v večjem obsegu. V oddelku, kjer se je rabila nevarna substanca, je bilo vse delavstvo razburjeno, kakaj delavka so padale na tla druga za drugo. Ta-

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Samo! K 4.10. Samo! K 4.10.

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk. jako dobro idoča samo K 4.10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastoj in poštne prosto.

Lastna prof. tovarna ur v Švici.

:: Tovarniška znamka „IKO“. ::

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalle.)

»Kot guverner Bastilije sem ga imel nekaj dni v svoji oblasti; privelji so mi ga bili z naročilom, naj baziim nanj prav poseben...«

»Potem je stvar vendar silno enostavna,« je vcel maršal.

»Kako to?«

»Mari ni več pozabljenih temnic v Bastiliji?«

»Ampak — on je svoboden! Zunanaj je! Moral sem ga izpustiti! Kaj pravim! Se sam sem mu moral odpreti vrata in se opravičiti, da sem ga imel zaprtega!«

Maršalu je prišlo na um, da je Gilatan nemara znorel.

»Vi se čudite?« je povzel bastiljski guverner. »Tudi jaz se čudim neprestano ves čas od včerajšnjega dne! Tako se čudim, da se mi že meša v glavi. Ta človek je imel moje življenje v svojih rokah, in moral sem ga izpustiti na svobodo!«

»Pomirite se, dragi Gilatan. Razložite mi stvar jasneje. Ako je mladi mož res tisti, ki mi je na umu, potem nesreča morda ni tako luda, kakor se zdi.«

»Ushiš vas nebo!« je vzdihnil Gilatan in zavil oči v neizmeri grozi.

In začel je pripovedovati tragikomedijo, ki se je bila zgodila v Bastiliji in ki jo čitatelj že pozna iz naše povesti.

»Kaj pravite o vsem tem?« je dodal na koncu.

»Pravim, da je čudovito in da moramo vsekakor navezati naše tega človeka. To naj bo moja stvar.«

»Torej ga poznate?«

»Ne; poznam pa nekoga, ki ga pozna, in to mi zadošča; idite, dragi Gilatan, in pomirite se; prepustim vojvodo Oiškega, ako bi pretila nevarnost... toda nevarnosti ne bo: noči ali jutri bo mladi Pardajan v naši oblasti.«

»Vaša mirnost mi vrača pogum,« je dejal Gilatan. »Zdi se mi, da začnem zopet dihati. Ako pade razbojnik zopet v naše roke, privedite mi ga nazaj... tem bolj, ker tvegam svoje mesto, ko sem ga izpustil — ako ne celo svoje glave. Ne zabite torej, saj veste, da imamo še dovolj dobrih lukenj v Bastiliji.«

»Bodite brez skrbi; jutri vam privedem mladega Pardajana zvezanega na rokah, in na nogah... kvečjemu, če bi se dalo storiti z njim kaj boljšega, nego mislite vi.«

Gilatan se je vrnil v svojo kôšjo prav tako tajinstveno, kakor je bil prišel, vendar pa znatno mirnejšega srca.

Prav takrat pa se je vrnil tudi stari Pardajan v svojo sobo, oblekel svoje pravo odelo in primoral Didjeja, da je storil takisto; nato mu je dejal:

»Sto tolarjev ti dam, ako ne črhneš besedice o tem, kar se je zgodilo; če ne maraš tega, pa dobiš bodalo v trebuh!«

»Bogme, izberem si rajši sto tolarjev!« je dejal Didje, ves srečen, da se reši tako poceni.

In brez okolišev je posegel v vrečko.

»In zdaj,« je rekel Pardajan, »teci obvestit gospoda oskrbnika, da sem se zbudil, kakor ti je ukazal pravkar na hodniku, preden je odprl vrata, da se prepriča, ali spim res, kakor si rekel ti... Tak hodi, tepec! Ali ne razumeš?«

»Da, da, že razumem! Gospod lj vas je zamenjal z mano... Obvestim ga takoj.«

Pardajan je sedel v naslanjač, iztegnil noge, nalil si kozarec, kakor da pije, in začel čakati dogodkov.

Stari, ki jih je bil slišal na vijugastih stopnicah, so bile popolnoma zpremenile njegovi misli: »saj mora biti jasno našim čitateljem, da je poslušal Pardajan najzanimivejši del razgovora, ki se je bil vršil med marsalom in guvernerjem Bastilije.«

Pozabil je namen, zaradi katerega se je bil napotil razgledovat po dvorcu.

Nič več ga ni skrbelo, ali je v dvorcu res oseba, ki mu jo izkuša maršal prikriti, ali je ni. Nevarnost, v kateri se je nahajal njegov sin, mu je bila edina misel, in začel si je beliti glavo, kako bi mogel čimprej obvestiti viteza.

Temu slučaju gre v veliko večji meri nego previdnosti maršalovi zaslugi, da je ostala navzočnost Ivanc de Pjen in njene hčere v Memskem dvorcu staremu klativitezu neznan.

Ali bi se bil lotil njiju osvobodjenja, da je izvedel za to navzočnost?

Ker ni naš namen, kazati junake te povesti lepše, nego so bili v resnici, moramo reči, da dvonimo. Kdo pa je bil pravzaprav stari Pardajan?

Pustolovce je bil.

Moralne vzgoje mu je nedostajalo docela; zmisel za lepoto in dobroto je sicer imel, toda v povsem naravnih obliki, to je, v tisti, ko nadvladuje nagon sebeohrane vse ostale potrebe.

Res je bil podal v Maržansiju lep dokaz usmiljenja.

Toda kdo ve, ali bi bilo govorilo sočutje tudi danes še tako glasno v njegovem otrplem srcu!

Naj bo tako ali drugače, reči moramo, da je stari Pardajan ljubil svojega sina.

Njegov nemir in njegova bol v trenotku, ko je izvedel, da proti temu sinu nevarnost, biti vrženemu v

kako bastiljsko temnico, sta si daljala duška v mnogoštevilnih kletvicah, ki jih je nirmal polihoma in po kozarcih, ki jih je praznil pri tem postu skoro brez oddihja.

Priznasti hočemo čitatelju s mislimi, ki so se vrstile v možganih starega vojnika.

Njegov zaključek je bil, kakršen je moral biti:

»Se ta trenotek moram priti iz hotela, da hitim k Vedeževalki. Ako mi misli kdo braniti izhod, naj se spravi z Bogom — ubijem ga! Za pojasnjevanje je tudi kasneje še časa dovolj.«

To reki: si je opasal meč, pričel se, da tiči narahlo v nožnici in hotel že stopiti iz sobe, ko se je pojavil Danyil.

»No, je dejal maršal, ali ste se dobro naspali? Upam, da ste prave volje za zvečer, mojster Pardajan.«

»Vidim, svetlost, da ste dobri poučeni. Vraga! Imate pač sluge, ki vidijo vse in vas izveščajo o vsaki reči.«

»Resničnost je enostavnejša, je dejal Danyil in zardel nekoliko. Hotel sem prele k vam, ko pa sem slišal, da spite, vam nisem hotel motiti spanja in sem naročil, da naj me pokličejo, kakor hitro se zbudite; zelo se mi je mudilo govoriti s vami.«

(Dalle.)

to je prišlo do tega, da se je delo v tovarni ustavilo in da je osem sto ušeb zapustilo tovarno. Število zastrupljenec je bilo zopet 200. Na živorišče tovarne se je sklicalo povetovno zborovanje, pri katerem so delavci sklenili, da se mora strupena substanca odstraniti. Do stavke e prišlo tudi v drugem podjetju iste firme v Petrogradu, tako da se je gibanja udeležilo že 15.000 oseb. Zaostno »rusko« vlogo je igrala v tej zadevi policija, ki se je z golimi sabljami vrgla na stavkajoče, ko so v gručah zapuščali tovarno, pri čemer je bila cela vrsta posameznikov ranjena, drugi pa pohojeni od konjskih kopit.

Celi ta čas, ko so se vršili ti dogodki, ni bilo v ruskem oficijalnem tisku niti vrstice o tem, kaj se godi. Gibanje stavkajočih se je pozneje razglasilo za brezpomembno. Šele na zahtevo opozicijskega tiska je začela vlada s preiskavo.

Preiskovalna komisija, ki jo je vlada nastavila, je dognala, da so vzrok zastrupljenj v tovarnah za goščo strupene benicovne pare. Burzni tisk, med njim tudi Novoje Vremja s 1. aprilom pa je širil zlagane vesti, da je v mestu tajna družba zastrupljavcev, ki baje razliva strup med delavstvom. Druga infamija se je glasila, da se je polastila delavstva skupna isterija. Te vesti naj bi zakrivale pravi vzrok zastrupljenj.

Urednik Litvinov-Fatinskij iz trgovinskega ministrstva je proglasil, da so se pojavljala zastrupljenja že prej, da pa niso vzbudila večje pozornosti! Lep, ki se je rabil pri izdelovanju galoš v Rizi ima baje v sebi — priznal je — strupene dele. Tudi v petrogradskih podjetjih so rabili podobne benicovne substance. Lep se je preiskal, doslej le po tehnični strani, na njegov strup in škodljivost za človeško zdravje se ni oziral.

Drugi vzrok gibanja stavkajočih je političnega značaja. Slučaji zastrupljenj v tovarnah v Rizi in v Petrogradu so slednjič podrlj v javnost. Med petrogradskim delavstvom se je vsled tega pojavilo protestno gibanje. V istem času je protestiralo tovarniško delavstvo v Petrogradu proti vladnemu orožju. Delavstvo je sklenilo upreti se militarizmu, tajno dogovorjenemu v dumi, z demonstracijsko stavko. Tej so se pridružile iz solidarnosti večja podjetja in tako je dobila stavka obseg, kakršnega niso slutili. Šestdeset tisoč stavkajočih se je udeležilo protesta.

V dumi je podal oktabrist Subislojev načrt zakona, naj se začne boj proti kemični obstrukciji. Namen tega načrta je seveda ta, da bi se nastopilo proti delavstvu z novimi represalijami. Vsi reakcionarni življi nastopajo solidarno. Predlog soc. demokratične frakcije v dumi, da bi posebna komisija, obstoječa s 33 članov, preiskala slučaje nesreč v tovarnah in se prepričala o varstvenih napravah v teh tovarnah, je prezidij dume potlačil, tako da se o njem ni govorilo.

Šele po dolgem času so se vpriporili v Petrogradu zopet revolucionarni sprevodi po mestu. Stavka 27. marca se je širila še s tem, da so se pridružili gibanju študenti na univerzi, na tehniki in drugih visokih šolah; odtod so našli dogodki boja stavkajočih velik odmev v javnosti.

Položaj v Petrogradu je skrajno napet. Dne 3. aprila je prišlo do ostrih spopadov delavstva s policijo. Stavkajoči so hodili z zastavami po ulicah. Policija je sprevedu zastavila pot in izstrelila salvo iz samokresov. Dvanajst oseb je bilo smrtno ranjenih. V noči na 3. marca je ho-

dila policija v stanovanja in je aretirala veliko oseb.

V celem gibanju pa se pojavlja velika množina špičev. Kakor se govori, so nekateri tovarnarji zapodili del delavstva k stavki, da bi bila produkcija zmanjšana. In tako igrajo tu poleg opravičenih zahtev delavstva veliko vlogo tudi drugi vplivi. Nevarnost preti, da pride do krvavega spopada. Ruska reakcija išče priložnost, da se zopet odlikuje. — Te vrstice prinašamo v srhu razumevanja obilnih poročil, ki jih prinašamo o ogromnih štrajkih na Ruskem.

Boj za slovensko Bistrico.

Intrige in sleparije nemčurjev.

Kakor znano, je upravno sodišče izvolitev Antona Oratsche razveljavilo, odredilo izvršitev nove volitve odbornika v III. razredu na podlagi starega volilnega imenika in ob enem tudi izreklo, da proti tej razsodbi v smislu občinskega volilnega reda za kronovino Štajersko ni dopustna več pritožba v administrativnem postopanju.

Ta nepričakovani udarec je slovenjebistiške nemčurje razburil in blamiral do mozga in kosti in radi tega lajajo v svoji onemoglosti in podivjanosti, kakor stekli psi ter obkladajo Slovence z vsemi mogočimi primki in psovitvami. Niti pljunka v obraz iz ust Slovencev vredni advokat in eksponent »Sulvereina« in »Südmarke« v Slovenski Bistrici dr. Janeschitz, o kojega nemški čistokrvnosti ne bomo na široko razpravljali, je vsled tega nepričakovanega volilnega poraza, katerega je doživel v zadnjem času slovenjebistiška nemčurjarija, popolnoma znorel in rolni v svojem smrdljivem časopisu od revolverskega »Šuftenblata« do nizkotne mariborske in ptujske cunje, kakor rjoveča hijena in pljuje ogenj in žveplo na Slovence ter jim grozi celo s poboji in dejanskimi napadi, ako bi se kdaj držnili prirediti v Slov. Bistrici kako gledališko predstavo ali razobesti na hotelu »Austria« slovensko zastavo.

Dr. Janeschitz nam je torej ponudil bojno rokavico in sprejel smo jo v zavesti, da mu bomo vračali mlo za drago in da bomo od danes naprej slovenjebistiške nemčurje obravnavali, kot zaslužijo, upoštevajoč dr. Janeschitzovo načelo, da je treba s političnim nasprotnikom postopati z najdoslednejšo brezobzirnostjo.

Dr. Janeschitz trdi v svojih dopisih, da so Slovenci namenoma povzročili razveljavljenje Oratschevega mandata, ker so volili po svojem pristašu s pooblastilom neke volilke, ki je bila za časa volitve že omožena in bi morala torej izvršiti volilno pravico po svojem možu ter fim predbačiva volilno sleparstvo in kliče na pomoč državnega pravdnika. Ko smo to čitali, prišel nam je na misel oni ničvredneč, ki je kradel, a hotel krivdo zvaliti na druge, rekoč »primite tatn, držite ga!« Pri zadnjih občinskih volitvah posluževali so se namreč slovenjebistiški nemčurji, najpredznejših in najzanesljivejših sredstev: na debelo so goljufali in sleparili celo občinski funkcionarji, tako, da je to brezvestno postopanje slovenjebistiške nemčurske klike presedalo celo

glasilo štajerskih socialnih demokratov, ki je to postopanje bistriških magistratovcev ožigosalo s pikirimi besedami, mariborski kazenski razsodni senat pa je izrekel nad slovenjebistiškimi volilnimi sleparji svojo obsodbo. In ti ljudje, ki nosio na čelu pečat sodniške deklariranih volilnih goljufov in se držijo na krnilu le z zavijanjem resnice, z nasilstvom in goljufijami, kličejo sedaj na pomoč državnega pravdnika, češ, da so Slovenci pri zadnjih občinskih volitvah sleparili in da bi jih morala raditega dohiteti zaslužena kazen. Notorični volilni sleparji očitajo torej poštenim volilem volilno goljufijo! Prepričani smo, da se bodo brezčastni nemčurji v Slov. Bistrici ala Walland, Watzek, Wersolatti, Stiger in dr. Janeschitz tudi pri prihodnjih volitvah ponizali do najizkotnejših sredstev v dosego ponaredbe volilnega rezultata v korist nemčurskega kandidata. Že danes pa jim lahko povemo, da jim bodo naši zapuščali strogo gledali na prste in da bodo z njimi postopali z ono brezobzirnostjo in neusmiljenostjo, ki je edino primerna nagrada za volilne goljufe in sleparije.

Odreditev nove občinske volitve v III. razredu je torej slovenjebistiške nemčurje popolnoma poparila, tako, da se razburjajo v svojih smrdljivih cunjah sedaj tudi radi takih zadev, o katerih doslej niso črhili niti besedice. Dne 15. februarja 1914 vršilo se je namreč v Slovenski Bistrici zborovanje južnoavstrijskih »turnarjev«, v hotelu »Austria« pa je bila isti dan pod protektoratom gospoda profesorja dr. Antona Medveda dijaška gledališka predstava v prid dijaški kulini v Mariboru. Ker se je vršila v hotelu »Austria« predstava mariborskih dijakov, ki je bila že dva meseca poprej, ko še o turnarskem shodu ni bilo niti duha ne sluha, naznanjena, razobesila se je na hotelu »Austria«, in sicer brez vednosti in dovoljenja načelstva »Posojilnice« slovenska trobojnica v pozdrav zunanjim gostom, ki so prihajali od vseh strani k omenjeni dijaški predstavi. Omeniti moramo, da se je ob slavnostnih prilikah v Slovenski Bistrici slovenska trobojnica na hotelu »Austria« vedno brez najmanjšega ugovora razobešala. Tako je leta 1913 vihrala slovenska trobojnica nad hotelom »Austria« o priliki ustanovnega občnega zbora slovenjebistiškega Sokola in povodom Konstantinove slavnosti, ne da bi se bili nad tem spodbikali slovenjebistiški nemčurji in tudi dne 15. februarja 1914 se je slovenska trobojnica razobešila na hotelu »Austria«. In kaj se je navedenega dne zgodilo? Brez obvestila načelstva »Posojilnice« kot lastnice hotela »Austria« vdrl je nemčurski hotelir Konrad Neuhold v spremstvu dveh mestnih strážnikov, občinskega tajnika in ključavničarja siloma na podstrežje hotela »Austria«, odprl vrata z vtrihom, pokvaril ključavnico (tako da je podstrežje lastnici hotela in v hotelu stanujočim strankam še sedaj nepristopno!) ter vzel in odnesel trobojnico na mestni magistrat.

Zaradi tega nasilnega postopanja vložila je posojilnica proti Konradu Neuholdu tožbo zaradi motenja posesti in obenem predlagala začasno odredbo. Sodišče pa je predlog na začasno odredbo odbilo in tožbo radi motene posesti zavrnilo z utemeljevanjem, da naj Posojilnica podstrežje sama odpre in da je

pravdna pot v tej zadevi nedopustna, temveč za razsojanje te zadeve pristojna le politična oblast.

Vsekakor je pri tem zanimiva okoliščina, da je bila prvotna razprava namenoma razpisana na pusti torek dne 24. februarja 1914., in sicer zaradi tega, ker so se hoteli slovenjebistiški nemčurji pri svojem popoldanskem korzu tudi zaradi zaslave norčevati iz Slovencev in »Posojilnice« in to baje s pomočjo c. kr. sodišča, ki je menda nalašč zato odredilo razpravo na pustni torek. O tej zadevi prinesli bomo prihodnje natančno in obširno poročilo, ker zaradi podlih in nesramnih napadov v nasprotnem časopisu nimamo prav nobenega vzroka molčati o tem, kako ravnaajo pod uplivo vsake tudi najpriprostejše lumarije množnih nemčurskih odvnetikov stoječi Hohenburgerjevi in Pittreichovi varovanci s Slovenci in s slovenskimi denarnimi zavodi v spodnještajerskih mestih in trgih.

Ravnati se hočemo le po dr. Janeschitzovem načelu, da je treba z nasprotnikom postopati z najdoslednejšo brezobzirnostjo, in uverjeni smo, da posledic te brezobzirnosti ne bomo občutili mi, pač pa dr. Janeschitz in njegovi pritrženci.

Znano je, da igrajo v Slovenski Bistrici v nemčurskih krogih prvo vlogo ljudje, ki so si pri zidar-skem delu pridobili na svoj način nekaj premoženja, ki pa so po svojem obnašanju ljudje take vrste, ki svojo živinsko pohotnost zadovoljujejo celo pri mladostnih deklicah. Zaraditega se ni čuditi, da je župan Stinger pri zadnji občinski seji odložil svoj mandat in se umaknil v zasebno življenje, ker so mu taki ljudje že davno presedali in ker se jih je mogel znebiti le z odložitvijo županskega mesta. Takim razmeram pa bomo posvečali v bodoče največ pozornosti!

Slovenska zemlja.

IZ RADOVLJSKE OKOLICE.

Deželna elektrarna na Gorenjskem.

Pretekli teden vršil se je v radovljiški okolici uradni obhod, zaradi označbe objektov, kjer se imajo postaviti drogovje za napeljava elektrike. Razglasilo se je na prebivalstvo, naj posestniki pridejo zraven, da izrazijo svoje morebitne želje. In res, prišli, oziroma pripeljali so se v kooših nepoznani gospodje, ki se za ljudstvo niti zmenili niso, da celo vsako označbo za drogovje so opustili in se odpeljali naprej. Ljudstvo se je radovedno oziralo za njimi ter se vpraševalo: kaj naj to pomeni; nekateri so bili mnenja, da gospodje morda iščejo pučja gnezda, — baje so pravo uganili. Tako razvedrilo naj se tedaj smatra za komisijski obhod? Pozneje pa se bo dejalo na proteste: »Zakaj se niste ritožili oziroma izrazili svoje mnenje pri komisiji, na pozneje podane ugovore se ne ozira.« — Tako gospoda! Tem potom pa se že danes javno in splošno protestira proti veljavnosti te komisije in njenih ukrepov ter si občinstvo v tem oziru pridrži proste roke! Nima li deželni odbor in c. kr. vlada v Ljubljani nikakih zemljevidov ali map, ki kažejo kam peljejo ceste in kako ležijo vasi? Res čudno je vse to ravnanje; malo delavcev in toliko inženirjev, da iz samega dolgega časa ne vedo drugega početi, kakor da bajejo »kozo«, (deželni odbor pa »bije« davko-

plačevalce oz. kozle). Salamensko je slabo razpoloženje občinstva nasproti elektrarni; vse kaže, da se bo morala, z malo izjemo omejitj na račun dežele. Kaj vendar mislijo prebivalci Dolenjske in Notranjske, da svojih poslancev ne pozovejo na odgovor radi električne naprave, ko jim vendar ničesar koristiti ne more, rač pa jim bo v neizmerno breme. Sai se celo Gorenjci pikro izražajo o elektriki, ko je vendar nam v uporabo namenjena. Prebivalci brezniške fars, iz koje je svoj čas prišla največ duhovskega naraščaja, (da ji ni bilo enake v celi monarhiji,) stoje danes v odločnem odporu proti duhovski politiki, zlasti proti elektriki in njenim propagatorjem, ki so jim provzročili že toliko razočaranj, šikan in gnotne škode, da so se navzeli že skoro pravega revolucionarskega duha. Kani vodijo pota deželnega odbora? Ali ne v propad dežele? Prišli bodo sicer do spoznanja, toda prepozno bo; voda teče že v grlo!

KOROŠKA BELA!

Iz seje občinskega odbora! Ker nas je gosp. župnik Košir napadel na prižnici dne 25. 3. zaradi seje občinskega odbora z dne 22. 3., smo dolžni kot davkoplačevalci in kot zastopniki celo zastopnati stvar pojasniti s tem, da dotično sejo nekoliko popišemo.

Med drugimi malenkostmi bil je na prvi točki račun za leto 1913.

Tu je vzel gosp. župnik besedo, in je grozovito zatrdel in hvallil, da je račun pravi in natančen. Da je kot pregledovalec računov dobro preračunal, da ni v niem nobene napake. Zahteval je, naj ga odbor odobri, ne da se pregleda in prebere. Proti temu je bilo nekaj odbornikov — kar se ne vidi, se ne more odobriti. Zelo se je raztogotil župnik, a kljub temu se je račun pregledal.

Med pregledom se je prišlo na to, da je župnik za organistovo stanovanje sprejel od župana 200 K. Izdal je mesečno po 7 K, to znese skupaj 84 K. 116 K je pridržal zase al za cerkev prihranil, oziroma brez odborove vednosti sprejel od župana.

Stvar je taka: občina je primorana za organista plačati letno 300 K in prsto stanovanje; zato se mora tudi občinski odbor vgrasiti, koliko se sme dati za stanovanje. Župnik je svojo korajžo pokazal in nakazal kar 500 K, in zavezati občino namesto 300 plačati 500 K, obenem tudi davkarjio opehariti, ker ni naznanil, da občina stanovanje plača.

Tega nismo mogli odobriti, zato je bilo tako ludo. Sedaj pomislite davkoplačevalci, ali je to od nas res kaj protiverjonega ali proticerkvenega? Tu je šlo za resnico in pravico, katero imi ljubimo in nam to župnik priporoča: pa le nam in vam — sam nase pa pozabi.

Kdor temu ne verjame, naj se prepriča v zapisniku seje z dne 22. 3. v pisarni občine.

Občinski odbor in ne ves, nekaj se ga še skriva pod falmoštrovo suknjo.

TRBOVLJE.

Ako bi slovenski delavec ali uradnik zagrešil najmanjšo stvar, takoj bi ga rudiak odpustil iz službe državno pravdnistvo bi se zanimalo za njega in ga tiralo pred preiskovalnega sodnika. Za Domesa, ki je pristen German se pa živ krst ne zanima in popolnoma nemoteno po-

Dalje v prilogi.

Knjige „Maticе Slovenske“.

Ob začetku vsakega leta se razlete po slovenskem in slovanskem svetu knjige »Maticе Slovenske«. Letos so se zaradi tiskarske stavke nekoliko zakasnila — vendar so prišle pred lastavicami. Nismo imeli časa in prostora, da bi bili preje govorili o njih; zdi se pa nam tem bolj važno, da govorimo o njih v velikonočni številki, kajti oni, ki upajo na odrešenje in vstajenje, ne smejo pozabiti, da je treba premagati mraz in pripraviti srca za novo solnce.

Petdesetletnico je praznovala letos »Slovenska Matica«. Bog ve, kakne nade so gojili oni, ki so polagali prvi temelji. Kako so si oni predstavljali Slovenijo po 50 letih. Čas, v katerem so ustanavljali »Slovensko Matico« ni bil mnogo obetajoč. Bilo je to še pred l. 1867. In vendar so šli rodoljubi na delo z nadami v srca. Takrat so komaj slutili l. 1866, l. 1878; l. 1912. To so bili zimski viharji — prehodi v pomlad.

Drevo, ki se je vsadilo pred 50 leti — se je v polstoletju razrastlo. In vendar morebiti ne tako, kakor so mislili oni, ki so ga vsadili. Ali ni naša dolžnost nadaljevati delo tako, da bomo čez 50 let gledali vnuki na nas z istim spoštovanjem, s katerim

gledamo mi na prve začetnike »Slov. Maticе«. Kakor vsako društvo je tudi »Slov. Matica« prestala nekaj notranjih kriz. Spominimo se samo na burno skupščino l. 1872., ko je nastopil dr. Jos. Vošnjak in z njim mladi bojovníki. »Matica« se je prerodila in se je začelo v nji živahnejše delo. Ob enem s slovenskim in slovanskim napredkom je vzrastla tudi »Slov. Matica« po 80tih letih na ono višino, na kateri je danes.

Imamo samo eno »Matico« in naša dolžnost je storiti vse, da se okrepi, da vzraste in da razširi svoje delo. Za sedaj izpolnimo to svojo dolžnost s tem, da marljivo pristopamo kot člani, da ji pridobivamo novih udov in ustanovnikov, da pridobivamo posebno po deželi »Maticе« stalnih članov. »Matica« bo pa gotovo storila vse, da bo nudila svojim udom vsako leto dovolj lepih knjig.

O letošnjih Maticinih knjigah se je slišalo in čitalo že mnogo laskavega. Zato ne bomo obširno govorili o njih. Rečemo le, da jih je bil vsak lahko vesel in da je gotovo sklenil, da ostane za vselej zvest Maticar.

Največjo pozornost je pri čitateljih budila največja knjiga »Gospodin Franjo«. To pa ni le največja knjiga, ampak tudi najlepša in naj-

boljša. Pri nas se bojimo velikih knjig — kakor da smo premajhni, da bi mogli imeti velika dela. — »Gospodin Franjo« obsega nad 500 strani in celih 50 poglavij. To je knjiga, ki jo niso hvalili samo kritiki (saj naši kritiki malokdaj kako stvar pohvalijo) ampak čitatelji — in to je za knjigo najlepše izpričevalo. G. Podlimbarski je imel doslej znano ime — z romanom »Gospodin Franjo« pa si je pridobil ugled. Kdor je čital njegovega »Tovariša Damjana« in njegove »Moravske izprehode«, je lahko videl, kje je pisatelj doma. Tam ima svoj začetek tudi »Gospodin Franjo«. Doslej smo videli G. Podlimbarskega navadno na severu države, z »Gospodinom Franjom« pa nam je odkril »našo« Bosno. In kako jo je odkril... Pri nas hlastno čitamo kake nemške židovske stvari o Sibiriji ali o Macedoniji... Vzemite v roko ta roman — in odpre se vam slika švabske kulture na našem jugu. Junak Vilar je le nositelj ideje — glavna stvar je svet, ki ga obdaja. Bosna in njeni ljudje od okupacije. G. Podlimbarski je v svoji knjigi povedal odkrito resnico. Ta knjiga je več nego knjiga — to ni roman, to so »Zapiski iz mrtvega doma« — to je popis prave Bosne.

Marsikomu bo prišlo pri tej knjigi veliko spoznanje — v tem je njena velika vrednost. Podlimbarski

je priprost pripovedovalec, ki brez posebne umetnosti slika dogodek za dogodkom in ravno s tem doseže, da se jasno pokaže vodilna misel, ki je v našem času — narodna in — moderna.

Druga velika knjiga je »Slovenska Bibliografija«, ki jo je sestavil prof. Janko Stebinger. Obsega 336. strani. Navadni »Maticini« udje seveda takih knjig ne rabijo, toda »Matica« mora v tem oziru izpolniti svojo dolžnost. Bibliografija obsega dobo 4 let. Ako pomislimo na težkoče, ki jih ima pri nas pisatelj bibliografije, ta bo znal primerno ceniti trud prof. Stebingerja. Popolnosti v bibliografiji bi dosegli šele tedaj, ako bi bilo za to dovolj sredstev.

Mencingerjevi zbrani spisi« so tretja knjiga, ki jo bo vsak z veseljem prečital. V tem zvezku najdemo njegove starejše povesti, v katerih pa se že kaže bodoči mojster »Abadona« in »Hoje na Triglav«.

Hrvatsko - srbske narodne pesmi« so knjiga, ki jo bodo vsi z veseljem pozdravili. Saj so z osvobodilno vojno vstali vsi stari jugoslovanski junaki iz grobov. To kar je pel narod v težkih dneh, ponavljamo zdaj kot novo pesem vstajenja. V tej zbirki imamo zbrane besede jugoslovanske narodne poezije, za katero nas lahko visoko kulturni

narodi zavidajo. H knjigi je pridejana tudi »cililica« in se bo iz te knjige vsak lahko naučil toliko cililice in srbsčine, kolikor jo mora vsak Slovenec znati. Knjiga bo služila tudi primerno za deklamacije jugoslov. narodnih pesmi, s katerimi bi morali obogatiti programe naših narodnih prireditev.

»Tekma«, Funtkova drama je zela na slovenskem odru toliko pohvale, da je ni treba posebej hvalliti. Uporizili jo bodo z uspehom lahke vsi naši večji odri.

»Slovenske narodne pesmi« se nadaljujejo. Prof. Streklja je nadomestil dr. Glonar. »Slov. narodne pesmi« bodo v celoti delo, ki bo delalo čast »Slov. Maticе«.

»Matica« torej vestno vrši svojo dolžnost, kakor ga določa njen program. Zeleti je, da se število njg udov pomnoži, posebno, ker se od druge strani preti s »posledicami«.

Dolžnost vsakega pravega Slovenca je, da je član »Slov. Maticе«. Naše geslo bodi: Pristopajmo k »Matici Slovenski«.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Trbovljah zabavila čez Slovence in to se celo sedaj, ko je odpuščen iz službe. Opozorjamo ga, da je mera potrpežljivosti polna in da se vam zna zgoditi nekaj neljubega ako še sedaj ne bode te mirovali. Ali mar mislite, da se mi bojimo Vaših groženj? Opozorjamo Vas na pregovor: Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce. Pričakajte se Vi z Vašimi nemškimi kolegi katerih je baje po Vašem mnenju 90% takih, ki znajo po Vašem sistemu pomagati rudniškim delničarjem do visokih dividend. Cestitamo nemškimi bratcem na tem lepem odlikovanju. Ako je v resnici nemška trdnjava v Trbovljah zidana iz takega materiala, potem je pričakovati, da se kmalu razruši. Upamo, da ne odgovarja vse resnici kar troši okoli Vaš nemški bratec, najbrž zgolj iz maščevanja in se bo število pri natančni preiskavi znižalo za nekaj odstotkov. Ali sta gg. August in Ferenc kaj ponosna na svojo stavbo? V interesu rudnika lahko še v naprej importirate Nemce take kakovosti, kot je danes, Slovence, domačine, najboljši moči pa odganjate po svetu s trebihom za krulhom.

To vam svetuje Slovenka, ki ve mnogo intimnega.

BUČKA.

Naš župnik Rebolj je začel jako čudno kozoce prevračati. Eno celo leto že s prižnice zabavlja čez razne časopise, in sedaj se je spravil še na »Naš Glas«. Pa to, kar čvaka na prižnici, bi mi še potrpeči, ali to kar počenja v spovednici, tega ne moremo potrpeti. Že od nekdaj je pri nas navada, da farani opravimo pred veliko nočjo svojo versko dolžnost. Tako se je tudi pretečeno nedeljo okoli 30 mož, samih gospodarjev, nabralo okrog spovednice. K spovednici je šel vsak z nekim globokim spoštovanjem, a od spovednice se je vračal vsak s srdom in jezo v srcu in s kletvijo na ustih. Kajti kar smo tu videli in skusili, tega menda ni nikjer več na svetu. Pa naj navedem samo en slučaj:

V Bučki živi jako ugleden kmet, ki je kot občinski odbornik že deset let v odboru. Tudi ta se v nedeljo jutro pripravi na spoved, in prav pozniško poklekne. Ko pove svoje stvari, ga vpraša župnik: »Ali berete tudi časopise?« — On: »Da!« — Župnik: »Ste naročeni?« — On: »Da, na »Naš Glas!« Sicer pa berem, kar mi pride v roko.« — Župnik: »Kako pa kaj volitev?« — On: »Tih:« — »Kaj ste rekli?« — »Kako pa kaj volitev?« — On še tišje: »Kaj ste rekli?« — Župnik bolj glasno: »Kako pa kaj volitev?« — On čisto tiho: »Kaj ste rekli?« — Župnik prav glasno zakriči: »Kako pa kaj volitev? To Vas vprašam!« Šele sedaj drugače jako mirnemu možu sveta jezica vzkipi v srcu ter odgovori glasno: »Vi nimate nobene pravice mene to vprašati, volitve so tajne in to kar vi od mene hočete izsiliti, to je kaznjivo. Koga in kako sem jaz volil, to je naša kmečka reč in to ne spada v spovednico.« Župnik: »To ni res, cerkvene postavbe pridejo vsakih 100 let drugačne« (tako, sedaj pa vemo!) in sedaj je ravno 100 let, in so se postavbe v toliko predgručale, da se mora tako voliti, kakor sv. cerkev in sv. vera zahteva... Mož na to: »To pa že ni res, kako se voli, ne sme noben človek vprašati, še manj, da bi kdo vedel, zato so volitve tajne; in jaz sem star že 45 let, pa sem do danes še vsako leto opravil veliko-nočno spoved, tako tudi pri vojakih čez tri leta nisem tega opustil, pa me niso duhovni nikdar spraševali, kaj berem in kaj velim do danes — in proti temu jaz odločno protestiram.« Župnik: »Tako! Vi ste tedaj brezverec.« Mož: »Od tega bodite da je tiho, sicer bom jaz po drugi poti začel. Vi boste to meni dokazali.« Župnik: »Le pojte, kamor hočete.« Mož: »Saj lahko grem, saj nisem privezan.« Je vstal in je šel, brez odveze in brez črnega in rdečega listka proč. Drugi dan je ta mož župniku na dopisnici pisal: »Jaz sem črni listek od Vas kupil za eno krono, ker mi pa pri spovedi niste vsled Vašega sirovega nastopa dali niti rdečega, ne črnega, pošljite mi v osmih dneh mojo krono nazaj, sicer sledi tožba, kar jaz nočem, da bi Vi za mojo krono bili.« — Ako bode poslal nazaj, poročamo o pri-
liki

Štajersko.

500letnica. Na belo nedeljo, dne 19. t. m. priredila mariborska narodna društva, na čelu jim »Zgodovinsko društvo«, veliko narodno slavnost v proslavo 500letnice zadnjega ustoli-

čenja zadnjega koroškega vojvode. V ta namen se je sestavil zelo obsežen spored, ki bo obsegal sledeče točke: 1. B. Smetana: Overtura iz opere »Poljub«. 2. J. Lehar: »Molitve«, moški zbor. 3. V. Parna: Intermezzo iz opere »Ksenija«. 4. Slavnostni govor. Govori prof. dr. Anton Medved. 5. Moskovski: »Serenada«. 6. B. Smetana: Sanjalca iz opere »Poljub«. 7. Anton Asker: »Knez Volkun«. 8. V. Parna: Minka valček (med odmorom). 9. Iv. Pl. Zajec: »Večer na Savi«. 10. Jos. Jurčič: »Tugomer« (V. dejanje). 11. Iv. Pl. Zajec: Duet in zadnji sklep iz opere »Nikola Šubic Zrinjski«. 12. Živa slika. — Vstopnina: fotelji 3 K; I.—IV. vrsta 2.50 K; V.—VIII. vrsta 2 K; IX.—XII. vrsta 1.50 K; stojišča 1 K; dijaške in vojaške vstopnice 60 v; sedeži na galeriji 1 K; stojišča na galeriji 40 v. Predprodaja vstopnic pri g. Vilku Weixlu, trgovcu v Mariboru, Glavni trg št. 22. — Abonirani sedeži so neveljavni ter se hranijo samo do zaključka predprodaje; garderoba ni všteta.

Križev pot avtomobilne zveze, ali pa: storija o šepastem žrepcu štajerskega namestnika. Da se odpomore skrajno slabim zvezam, zlasti prometnim, med Grobe nem, Kozjem in Brežicami, se je že lani na pomlad ustanovila družba z o. z. koje naloga bi naj bila, ustanoviti med omenjenimi kraji avtomobilno zvezo. Okrajni zastopi, društva, korporacije, privitniki itd., vse je prispevalo in žrtvovalo izdatne svote, da odpomore temu zlu. Naročilo se je pri firmi »Sauer« na Dunaju dvojce krasnih auto-omnibusov, vsak po 40 konjskih sil. Voza-sta bila že lani februarja gotova in od takrat čakata tudi prevzetja potom avtomobilne zveze. Da bi se kolikor le možno prišlo v okoli vsakemu nepotrebnemu zavlačevanju podelitve potrebne koncesije od strani štajerskega namestnika, se je takoj pričelo s popraviljem potrebnih cest in mostov, kar vse je že samo po sebi zahtevalo velikih žrtv in skrajne požrtvovalnosti, zlasti v kozjanskem okraju. Od kar se je pri namestniku vložilo prošnjo za podelitev koncesije, je do danes poteklo že celih osem mesecev! Koncesije pa klub posredovanju še ni od nikoder! Edina tolažba namestnika je ta, da se še niso izvršili komisijski pregledi. Ljudje postajajo, umevno, skrajno neveljavni in ogorčeni in nevarnost je, da se sprevrže javno mnenje. Ni li ne velja, da bi bilo podjetje kakšna spekulacija za dobičkom, tako pa gre zgolj le za blagor tisočev in tisočev. Neumevna je vsa ta skrajna lenoba naše namestnika, zlasti še, če pomislimo, da bi ta auto-proga prišla v isti meri v korist tudi Nemcem. Skoda, da danes narasla, je seveda že zelo velika. Dobro bi bilo, storiti zanj odgovorno našo namestnijo in v njej gospodujoči c. kr. »Schlendrian«.

Nesreča na progi Spielfeld-Ljutomer. Dne 6. t. m. je imel izvošček Ivan Sorger iz Spielfelda nalogo, uvoziti mladega konja nekega častnika iz Straža. Mož se je peljal na lahkem vozičku v spremljevalcu nekega huzarja po cesti proti Čmureku tje in nazaj. Pri tem je moral opotovati čez progo Spielfeld-Ljutomer. Progo ima v najemu Juž. železnica in dasi ji vrže velikanske tisoče čistega dobička vsako leto, ne smatra juž. železnica potrebnemu, narediti vsaj najprimitivnejše varnostne priprave. Ko je Sorger vozil nazaj, je pazil samo na dirajočega konja, a ne na progo. Vojaški kaplan iz Straža, ki je z grozo opazil strašno nevarnost, blizal se je vlak, je kričal na vso moč. Huzar ga je slišal in hotel Sorgerju iztrgati vajeti, a komaj da se je spravil s skokom na varno, je že v naslednjem trenutku pograbil stro konja, voz in Sorgerja. Voz je šel v drobne kose, Sorgerju so bile odtrgane roke in noge ter glava, težko ranjeni konj pa je dirjal še četrt ure daleč, na to pa padel in crknil. Sorger zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otročiče. Južna železnica je s svojo zanikarnostjo povzročila v enem letu že četrto veliko nesrečo na tej progi. Obilasti samo gledajo. Treba bo, da pogine še kakšna velika živina, prej se ne bo tej nemarnosti napravilo konca!

Maribor. (Razno.) V Studen-
cih je umrl pekovski mojster in hišni posestnik Henrik Mulletz, star 55 let. — Umrl je posteljačnik juž. žel. v p. Fran Bodner, star 71 let. — Uslužbenec Tomaž Lipko, tiskarne »Kralik« je umrl, ker je užil preveliko množino neke medicine. Star je bil 51 let. — Dne 7. t. m. je zboroval »Marburger Gewerbevereine«. Zborovanje je bilo v toliko zanimivo, v kolikor se je pokazala skrajna nejevolja pro-

ti samolastnostim vladajoče mariborske magistratne klike. Kritiziralo se je zelo ostro razne panoge mestnega gospodarstva. — Znanega tatu in vlomilca Muzeka, so oddali v norišnico. Preiskave so dognale, da je bolehal na možganski vodenici. Ko je prišel z lovskim športom, lani jeseni, si je nakupil naenkrat 400 patron. — Torkova »Marburger Zeitung« je bila zaplenjena — ker je kritizirala avstrijsko vnanjo politiko. (Če se ne motimo, smemo to še včasih mi). — Mestno koppel so otvorili v četrtek, dne 9. t. m. Parna in šumeča kopel se otvorila še čez par tednov.

Mala kronika. V Gradcu vojaško zrakoplovno letališče na Thalerskem travniku dne 1. maja. Prišlo se bo baje z 20 stroji. V Spod. Dupleku pri Mariboru, se je v nekem gozdu obesil neki penzionist Ernest Poprovič iz Ljubljane. Ložiral je delj časa v nekem mariborskem hotelu. V Rušah nad Mariborom se je izpodrnilo delavcu Ivanu Repolusku. Padel je pod železniški voz (lori), ki mu je zmečkal levo roko. — V Slov. Bistrici so prišli leta 1879 pri Sv. Trojici rojeno vlačugo Marijo Otorepec v neki krčmi. Imajo jo na sunu, da je izvršila tudi več tatvin. Otorepčeva seveda taji.

Maribor. Od več strani se nas je že vprašalo, kako to, da že minuli božič in ravno tako za to Veliko noč ni bilo dobiti C.M. razglednic. Ker nam vzrok ni znan, prosimo dotične, da se blagovolijo obrniti na tukajšnje podružnice D. C. M.

Goriško.

»Konec sveta«, ki se odigra jutri, v nedeljo dne 12. t. m. v gledališki dvorani »Trgovskega doma«, se prične točno ob polu deveti uri zvečer. Ta nadvse zabavna burka je vzbujala ob priliki vzporeditve v ljubljanskem deželnem gledališču cele salve smeha. Zasedba je v Gorici ista, kakor je bila v Ljubljani, in se obljublja torej Goričanom izvanredno vesel večer. Zaposlen je ves ansambl.

Ponedeljek, dne 13. t. m. ob devetih zvečer se igra v Gorici vojaška burka »Tretji eskadron« z gospodnim režiserjem Jos. Povhletom v veliki in nad vse komični vlogi ogrskega ritmistrja. Velike vloge so še v rokah ed. Wintrove in Giorgjeve, gospe Juvanove in Bukšekove ter gg. Skrbinskih, Grom, Drenovec, Šest in drugih.

V torek, dne 14. t. m. ob pol devetih zvečer je prvi literarni večer. Igra se fina francosko pisana drama italijanskega avtorja Dario Nicodemija »Perjanica« (L'Aigrette). Dramski ansambl je uprizoril to vplivno efektno dramo v torek, dne 7. t. m. v ljubljanskem gledališču kot benefično predstavo, in sicer z velikim uspehom. Vse kritike so bile polne hvala in priznala, da je bil to eden najlepših večerov letošnje slovenske drame. Vsi sodelujoči so izvanredno ugajali, posebno pa je fascinalna velika scena drugega dejanja, ki sta jo odigrala gdca. Wintrov in g. Skrbinskih tako, da je pritevala to sceno kritika k najefektnjšim, kar se jih je bilo odigralo letos v Ljubljani na deskah, ki svet pomenijo. Opozorjamo na to, da se prične predstava v ponedeljek, dne 13. t. m. ob devetih zvečer, in ne kakor je običajen začetek (pol devetih) to pa zaradi tega, ker gostuje ansambl popoldne v Renčah, kjer se uprizori kot prva točka programa Ciril-Metodove veselice ob pol 4. burka »Konec sveta«. Predprodaja vstopnic za vse naznanjene predstave se vrši v knjigarni A. Gabrščka v »Trgovskem domu«.

Chevillard v Gorici. Zrakoplovček Chevillard priredi na velikonočno nedeljo več poletov. V slučaju slabega vremena se bodo vršili en dan pozneje.

Za sodnika v Aidovščini je imenovan dosedanj avskultant dr. Hinko Irgolič.

Veliko veselico priredi Ciril-Metodova podružnica za Sv. Križ-Dobravljje-Velike Zablje na velikonočni ponedeljek, dne 13. aprila na grajskem dvorišču v Sv. Križu. Vspored: 1. Pozdrav. 2. J. Aljaž: »Ujetega ptica tožba«, mešan zbor. 3. Fr. Gerbič: »Ljubici pod oknom«, moški zbor. 4. »Nauk jezičnicam«, kuplet s spremljevanjem. 5. »Grozne zmešnjave radi izposojenega dežnika«, burka v enem dejanju. 6. Dr. G. Ipavec: »Planinska roža«, moški zbor. 7. »Zakonski prepiri«, ali »Kako se ukroti hudo ženo«, kuplet s spremljevanjem. 8. »Rekrut Janez« dobil »ur-laub« do polnoči, šaljiv prizor. Po veselici ples. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Pri veselici in plesu sodeluje godba iz Prvačine. Vstopnina:

Stojišče 40 vin., sedeži 1 K. Dobiček veselice dobi Ciril-Metodova družba. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Koroško.

Narodnost koroških narodnjakov. 12. številka »Mira«, glasila koroških Slovencev, prinaša na tretji strani članek »Na naslov c. kr. okr. šolskega nadzornika J. Socherja v Velikovec«. Pravi, da je prejel knego-škofijski župni urad na Spodnjem Koroškem od nekega šolskega vodstva blizu Pliberka dopisnico, na kateri je bila izpuščena beseda »hochwüridig«. In zaradi tega je krič v glasilu koroških Slovencev! To nikogar ne ženi, da je bila dopisnica nemška, zgražajo se edino le nad tem, ker je bil dotični tako »netakten«, da je izpuštil besedo »hochwüridig«. V take namene se da izbrabljati »Mir«. — Mi beležimo to brez vsake opazke. Saj govori dovolj dejstvo samo.

Narodna vzgoja in šolske knjige na slov. Koroškem. Kake šolske knjige se morajo rabiti v Šolah po slovenskem Koroškem (tudi v čisto slovenskih krajih), to hočemo pokazati tu na pesmi iz 3. berila, sestavljene po Frischu in Rudolfu. Napis ji je: »Deutscher Rats«, nahaja se na strani 11 in vsebuje take-le stavke: 2. kitica: »Du bist ein deutsches Kind, so denke dran!« — Torej: slovenski otrok si mora misliti, da je: »ein deutsches Kind!« Da se pa to tudi v resnici zgodi, da se otrok v to pripravi, da je nazadnje za res tega mnenja, to preskrbijo še z nemški in nemškutski učitelji. 5. kitica: »Kind, Deutsche kämpfen tapfer allezeit; Du, deutsches Kind, sei tapfer treu und wahr!« — Torej: pripraviti ga v to, da si misli, da je Nemec in potem pa dobi navodilo: hrabro se boji! — Po celem svetu se poudarja dandanes narodna vzgoja. No, koroški Slovenci smo je deležni na ta način. Je pa ta način li pravi ali ne; kdo se bo za to brigal. Ona peščica narodnih slovenskih učiteljev? — Kako se morejo ti eksponirati, ko vidijo, da nimajo nobene zaslombe, ko vidijo, da so v napatje še slovenski stranki sami in da prežijo takozvani narodnjaki (patentirani) na to, kako bi jim mogli škoditi, kako jih ugonobiti. To so žalostne razmere, ki jih najbolj poznajo oni, ki jih čutijo.

Dnevni pregled.

Vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem »Dneva« želi veselo velikonočne praznike.

Uredništvo »Dneva«. Jutri »Dan« ne izide. V ponedeljek izide »Dan« ob navadni jutranji uri.

Naloga nacionalistične mladine. »R. N. L.« prinaša članek, v katerem izvaja, da je naloga mladine, ki hoče poglobiti nacionalizem, da dela tudi proti klerikalizmu. Klerikalizem ne priznava narodnosti in ne svobode, vsled česar tudi onemogočuje kulturno delo. Poleg tega pa klerikalizem hoče pažno narodov odvrniti od narodnostne borbe na kulturno borbo in tako pripraviti narode za centralizacijo, za popolno odvisnost od protinacionalnih čimteljev. Sam pa dobi za plačilo šole. Vsled tega je naloga nacionalistične mladine, da v svojem narodnem delu ne pozabi na protiklerikalno delo. — Prinašamo izvleček članka v »R. N. L.«, ker pri nas »Slovenec« ne da miru, kljub temu, da se nacionalistična mladina za klerikalizem ni brigala, ter vršila v prvi vrsti le delo, ki ima namen poglobiti nacionalizem. Klerikalcem za nacionalizem ni, ta ne gre v njihove centralistične račune, zato so začeli pridigovati o nevarnosti pravoslavja, samo da tako otežkočijo narodno delo. Proti nacionalizmu gredo klerikalci s pridigo: Katolicizem je v nevarnosti, dasiravno se nacionalistična mladina tudi katolicizma ni dotaknila. Če je vsled nacionalizma katolicizem v nevarnosti, tedaj zasleduje katolicizem seveda drugačen cilj; cilj, ki je protinacionalističen. Iz tega pa izvira za mladino naloga: tudi delo proti klerikalizmu; to protiklerikalno delo usiljuje »Slovenec«.

Desetletnica zveze med Anglijo in Francijo. Te dni je Anglija in Francija praznovala desetletnico v Alge-sirasu sklenjene zveze, kateri se je dve leti nato priključila tudi Rusija. Ta zveza, kakor naglašujejo angleški listi, temelji v angleški zgodovini, v tradiciji Anglije, ki je bila vedno odločena preprečiti v Evropi kakšno hegemonijo. Predvsem je pa ta zveza naučila Nemčijo, da je treba rešekpirati pravice Francije.

Nova znamenaja o napetih odnosih med Avstrijo in Rumunijo. »Cor. della Sera« poroča z Dunaja:

Odnosaji med Avstrijo in Rumunsko so še vedno predmet živahnim razpravam dunajskih političskih krogov. Po raznih polemikah preteklih dni napravlja velik vtisk posebno v Budimpešti razgovor ravnatelja lista »Romanula«, glasila romunske narodne stranke na Sedmograškem, z neko vevpljivno osebo v Bukareštu. Ta je izjavila, da se v zadnjem času v četverkotniku, ki ga je dobila Romunska po drugi balkanski vojni od Bolgarske, pojavlja zelo velika agitacija med Bolgari, ki jih je baje nahujskala bolgarska vlada sama proti romunskim oblastem v upanju, da si zopet osvoji izgubljeno ozemlje. Ker pa v sedanjih razmerah ni misliti, da bi Bolgarska sama po sebi, mogla zavzeti tako izizvalno stališče, se misli v Bukareštu, da je Avstrija posredna povzročiteljica te agitacije v novem romunskem ozemlju. Ona oseba je izjavila, da je z ozirom na te dogodke popolnoma izključena možnost, da bi postali odnosaji med Romunsko in Avstrijo zopet tako prirčni, kakor so bili nek-daj. Na Dunaju da se je vse to že dobro razumelo in da se je že odredilo primerne odredbe ob romunski meji, ko so odtegnili vse romunske polke od meje in jih nadomestili z madžarskimi in nemškimi. Te in nadaljne odredbe avstrijskega generalnega štaba so dale povod romunskemu generalnemu štabu, da je s svoje strani tudi ukrenil vse potrebne protiodredbe. Med drugimi avstrijskimi odredbami je navajal oni bukarški odličnik tudi odredbo, da je v Bukovini državljanom od 18. do 40. leta prepovedano zapustiti de-želo. Zato so tudi mnogostevilni bukovinski Romuni, ki hodijo navadno vsako leto v Moldavijo, morali ostati doma, kjer so brez dela. Javno mnenje romunsko da je sedaj pre-pričano, da je najboljša romunska politika sporazum z Rusijo, s katero more postati razmerje še prirčnejše vsled skorajšnje zaroke sina romun-skega prestolonaslednika z najstarejšo carjevo hčerko. Druge vojaške odredbe, da je ukrenila Avstrija tudi ob ruski meji, kjer so ruske vojaške oblasti že zdavnaj odredile obširna armadna gibanja. Na vprašanje, kako stališče bi zavzela Romunska v morebitnem avstrijsko-ruskem sporu, je bil odgovor, da je Romunska pripravljena na obrambo svojih koristi. »Evropa ostrni nad rezultati prihodnje romunske splošne mobilizacije. Pripravljeni smo, da postavimo v vojno vojsko, ki šteje malo manj nego en milijon mož.« Kakor poroča »Zeit« iz Bukarešta je znan romunski ekonomist Ksenopol v ne-kem prelajvanju dejal, da je Avstro-ogrska zaprisožen sovražnik Romu-nije. In seveda se bodo Romuni tudi po tem ravnali.

Avstro-ogrska in Italija se bosta vsled Albanije spri. Profesor za politiko na pariški univerzi, Blondel, je v svojem predavanju dejal: Albanija je umetna tvorba evropskega koncerta, ali bolje Avstro-ogrske in italijanske pomočjo, ki je tripele-tenta ni mogla ali pa ni hotela pre-prečiti. Ali albanski narod sploh ob-stoja? Gotovo je samo to, da obsto-jajo poalbanjeni Slovani in da alban-ske države ni nikdar bilo. Princu Wiedu se težko posreči, urediti drž-avo v modernem smislu. Deset mi-lijonov mu ne bo zadostovalo, kajti gospodje Albanci bodo svojo pokor-nost drago zaračunali, ker jim bo bolj po godu delati v interesu raznih držav, ki so okoli Albanije. Spora-zum med Avstro-ogrsko in Italijo ne bo dolgo trajal. Albanija je že danes (kakor smo dostikrat poročali) polje tekmovalnja med Avstro-ogrsko in Italijo. Ena kot druga hoče imponi-rati Albancem. Od albanskega vprašanja pa je odvisno tudi gospodar-stvo nad Jadranskim morjem, ki ne more imeti dveh gospodarjev. Spora-zum med obema državama je samo prehod. — Potemtakem av-strijska vlada za to meče denarje v Albanijo, da se bo stepla z Italijo.

Nemci hočejo Avstro-ogrsko razdeliti. V Berlinu se je vršilo zho-rovanje »Schulvereine« (Schulverein imamo tudi v Avstriji!) Na tem zborovanju je govoril tudi urednik nemškega poluradnega lista »Nord-deutsche allg. Ztg.« In ta človek je izrekel sledeče besede: Evropski mir se mora doseči le, če se razdeli avstro-ogrska monarhija tako, kakor se je to predlagalo na ruski strani. Tako bi bila zadovoljena Francija in Rusija. Nemške dežele monarhije bi pa mirno uživale dobroto nemške kulture. — Tako mnenje goji o Av-stro-ogrski naša zaveznica Nemčija.

Sporazum med Turčijo in Grško. Radi otokov Kios in Mitilene, ki so ju velesile priznale Grški, je bilo razmerje med Turčijo in Grško ne-kaj časa precej napeto. Govorili so celo o vojni med obema državama. Naposled je pa začela med njima posredovati Romunija in njenemu

posredovanju se je posrečilo ustvariti verjetno podlago za sporazum. Po tem predlogu bi Grška Turčiji dovolila imeti na imenovanih otokih komisarije, ki bi imeli gotove pravice v upravi. Grška je pripravljena to sprejeti. S tem je en povod za nevihto na Balkanu manj. Sporazum tudi ne bo ostal brez vpliva na Bolgarsko, ki je dosedaj še vedno na tistem spala, da bo v morebitnih sporadih med Turčijo in Grško žela. Sedaj je ob vsako podlago za pusto-lovsko politiko in treba bo, da po-stane definitivno pametna.

Položaj Ferdinanda Koburžana. »Novoje Vremja«, ki piše te dni mnogo o politični situaciji v Bolga-riji pripominja, da se položaj Ferdi-nanda ni od njegovega povratka iz Dunaja prav nič izboljšal. Glavne udarce dobiva od mož, ki so jih prej smatrali njegovim milencem. Med temi se posebno odlikuje general Savov. Da se oprosti sramotne ob-tožbe, ki ga dolži poneverbe milijo-nov, je pred kratkim izjavil držav-nemu sodišču, da mu mora biti bol-garski narod celo hvaležen, ne sicer toliko radi vojniških zaslug, kakor radi tega, ker ni za časa srbsko-bol-garske vojne izpolnil dveh povelj, ki jih imenuje v Sofiji »katastro-falne« zapovedi» carja Ferdinanda. Kaj sta ti dve povelji vsebovali, ne ve nihče, toda brezdvomno spadajo med one znane, da bi se Srbe po-razilo. Ta izjava Savova je napra-vila v Bolgariji zelo žalosten utis. — Gešova organ »Mir«, ki je doslej podpiral Koburžana, je prinesel čla-nek »Simptomi«, v katerem pravi, da je popolnoma propadel »osebni režim« to je režim carja Ferdinanda ko je dovedel Bolgarijo do sramot-nega mira v Bukareštu. — Na ban-ketu, ki so ga priredili v proslavo prve obletnice padca Drinopolja, se je govorilo ognjevit o vojski, narodu in vladi, carja Ferdinanda pa niso nikjer niti omenili. Slavje je končalo brez zdravice carju. To je tudi — po »N. V.« — simptom časa.

Kako nas bagatelizirajo! Italija-nom hoče dati vlada pravno fakul-teto, Slovincem pa ne. Sicer pravi, da bo pod gotovimi pogoji priznala izpve, napravljene na zagrebški uni-verzi, ampak samo — dalmatinskim in istrskim dijakom, ker Slovence hoče še dalje bagatelizirati, sloven-ski mladini noče dovoliti, da bi stu-dirala v Zagrebu. Slovinci imamo sicer poslance, ki jih je ljudstvo izvolilo haje zato, da na Dunaju nekaj storijo, pa kaj hočejo storiti ljudje, ki se branijo z rokami in nogami očitanja, da imajo namen voditi radi-kalno politiko. Taki »poslanci« ne bodo dosegli ničesar, oni nam več škodijo kot koristijo in dokler nas zastopajo na Dunaju razni Šusteršiči ni nič čudnega, ako nas ministri in drugi merodajni činitelji bagatelizi-raj. »Slovenec« naj se pa v takih razmerah ni čudi, ako postaja jugoslovansko nacionalistično giba-nje tudi na Slovenskem vsak dan močnejše, ker ono je naravna re-akcija proti vladnemu bagatelizir-anju naših narodnih postulatov in proti — brezdelju klerikalnih poslan-cev.

»Anche i Serbi!« Ko je tudi bel-grajska vseučilišna omladina pro-testirala radi dogodkov na tržaški »Revoltelli« in obsodila Italijane, je »Piccolo« bolesto zavzdihnil »An-che i Serbi!« (Tudi Srbi) in se je v dolgem članku zjokal, ko je videl, da Slovinci nismo osamljeni, da so na naši strani tudi Hrvti in celo — Srbi, za katere so Italijani v svoji naivnosti mislili, da bodo še njihovi zavezniki — proti nam! Potem pa pravi »Piccolo« — da potolazi svoje čitatelje, ki imajo pred Srbi gotovo primeren respekt, da so Srbi gotovo napačno informirani o razmerah v Trstu. No, sedaj pa pride — kakor se poroča — kar okoli sto srbskih akademikov — naravnost v Trst, da se na lico mesta poučijo v tamošnjih razmerah in »Piccolo« naj nam ve-rnje, da se vrne ta mladina z naše jadranske obale še bolj navdušena za — jugoslovanski Trst. Solidarnost jugoslovanskega naroda ni več no-bena fraza, ona se je pokazala že večkrat, najbolj pa v času, ko je besnel ob Bregalnici krvav boj in so stali vsi Slovinci in Hrvti na strani Srbov, sedaj pa povodom tr-žaških dogodkov. S tem naj »Pic-colo« kar računa in njegovi čitatelji — to in onstran Adrije — tudi!

Živnostenska banka, ekspozitura v Gradežu začne poslovati dne 1. maja t. l. ter bo do sklepa kopalske se-zije, t. j. do 15. septembra t. l. iz-vrševala vse bančne transakcije.

Dne 28. m. m. je priredila men-geška Ciril Metodova podružnica v rodoljubni Strmoletovi hiši v Trzinu 1. čajev večer. Vsehl je bil prav lep. Čisti dobiček znaša 51 K. V imenu podružnice izrekam srčno zahvalo vsem, ki so kakorkoli pripomogli do tega lepega vspeha. Zahvala gre še posebej naši vrli g. Danici Habljano-vi, ki se je res veliko trudila ta večer in upamo, da nam v prihodnje ne bo odrekla svoje pomoči. Dalje g.

Tončku Beliču in družbi gospodov, ki jih je pripeljal seboj, ker so nam tako krasno in neumorno iz prijaz-nosti igrali ves čas. Hvala vam za prispevke in vsem udeležencem. — A. Petrovčeva, t. č. blaginjičarka.

Nesreča s samokresom. Posest-nikov sin Tone Kastelic iz Mirne in kajzarjev sin Anzelm Slak iz Pri-stave pri Trebnjem sta delala te dni z drugimi delavci v nekem tamoš-njem vinogradu. V žepu nekoga dru-gega delavca sta zagledala samokres in ko je delavec suknjo odložil, sta mu ga izmaknila iz žepa. Začela sta poskušati, kako se kaj strelja. Ko po dvakratnem sproženju ni bilo strela, sta fanta mislila, da samo-kres sploh ni nabit. Ko pa je Kastelic tretjkrat sprežil samokres, je zadela krogla Kastelicovo levo in Slakovo desno roko, kjer je tudi obtičala. Fanta sta morala iskati zdravniške pomoči v kandijski bolnišnici, kjer so Slaku vzeli kroglo iz roke.

Desno nogo si je zlomil. Ključav-ničar premožarske družbe v Krmelu Žitnik Avgust si je zlomil desno nogo.

Smrtna nesreča. Posestnikova žena Helena Rogelj iz Kandije je dne 8. t. m. padla raz voz tako nesrečno, da si je zlomila tilnik in obležala ne-zavestna na tleh. Drugo jutro nato je umrla.

Vlom in tatvina. Dne 7. t. m. je vliomil neznan tat v hišo Janeza Krašovca iz Pševga pri Sv. Joštu nad Kranjem in je ukradel tri krome denarja in nekaj vestin. Na sumu tatvine je neki potepuh, ki se je po-fikal v času izvršene tatvine po ta-mošnji okolici.

Grozen zločin, ki nima para. V Caricini v saratovski guberniji so napadli trije fantje nekega dekleta vlekli so ga na pokopališče, kjer so ga najprej posilili, nato pa pribili z dolgimi žebli na pokopališni križ. Zverji v človeški podobi so ubogi žrtvi tudi iztaknile oči. Drugo jutro so našli ljudje ubožico mrtvo na kri-žu. Zločinci so pobegnili in še niso prišli v roke pravici.

Grozno maščevanje. Dinamitni napad na šolskega ravnatelja. V Vikančiču na Češkem je bil z dina-mitom napaden šolski ravnatelj Bla-ha, ki se je z vaščani sprl in tožil 53 vaščanov radi razžaljenja časti, ki so bili večinoma tudi obsojeni. Ponoči na 9. t. m. je pa razpočila v Blahovem stanovanju dinamitna pa-trona, ki je hišo porušila. Blaha je strašno razmesarjen: odtrgani sta mu obe roki. Prepeljali so ga v praško bolnišnico. Preiskava je do-zdaj še brezuspešna.

Ljubljana.

Velikonočna »Neža« si je za praznike nadela lepo pirhovo — rdečo barvo. Na prvi strani prinaša prav lepo sliko, kako evropske ve-lešile čakajo, kaj bo skočilo iz letoš-njega velikonočnega piruha. Na dru-gi strani vidimo »klerikalno koklo«, ki vali čudne stvari. »Pomaranče« so prav lepe — pa imajo v sebi tudi nekaj pikrega soka. Na četrti strani vidimo novega izdajalca Judeža, ki izdaja Kristusa. — Tudi obešeni lškar-ijot se kaže v prav dobri sliki. Na zadnji strani vidimo čudno spako, ki se je izvalila letos pred veliko nočjo. Ako greste te praznike na iz-let, ne pozabite »Neže« vzeti s seboj.

— Pater Arhangel — s pušel-com. Vsako pošten človek bi se sra-moval, če bi se mu dokazalo tako dejanje, kot se je dokazalo patru Arhangelu pred ljubljansko sodni-jo. Konfidenti viškega samostana pa so napravili obsojenemu denuncijan-tu na veliki četrtlet — slavnosti v »Društvenem domu«. Bivši posla-nec Ravnihar je pripeljal belo ob-lečene deklice v dvorano, ki so de-nuncijantu izročile — pušle. Visoko držeč ta pušle je pozneje odkorakal Arhangel po cesti v župnišče, spre-mijala sta ga šolski vodja Ravnihar in Janez Solnce. Ljudje, ki proslavl-jajo denuncijanta morajo biti pač po-polnoma njemu enaki in brez vsa-kega sramu. Ne glede na to, pa je tudi protipostavno slaviti zločince: dolžnost šolske oblasti je, da pokliče na odgovor Ravniharja, ki uči mla-dino proslavljati zlobo. Čudno, da ni še Ravnihar korakal po cesti z ja-godami, katere je pred dvema tedni z koreninami vred zruval občinske-mu tajniku Kokalju. Arhangel in nje-govi častilci so drug drugega vredni.

— Vedno zapostavljeni. V Gorici restavrirajo telefonsko omrežje, da odpravijo telefonsko mizerijo. Ljubljana tudi trpi na telefonski mi-zeriji — morda celo bolj kot je trpe-la Gorica — ampak nikomur ne pri-de na misel, da bi kaj storili za od-pravo te telefonske mizerije, na vsako urgenco se dobi stereotipen odgovor: ni denarja, tako, da bomo končno res morali priti do prepri-čanja, da je Avstrija najubožnejša država na svetu, ker ministri odgo-varjajo, da nimajo denarja celo ta-

krat, kadar se gre za najnujnejše in najkoristnejše naprave. Pa nekaj milijončkov se že še dobi v državnih blaginjah, ampak za Slovence ni niti grošev, ker se mora denar dati drugam, Nemcem, Lahom in — Ar-nautom. Zato bo še dolgo imela na celnem Kranjskem samo Ljubljana svoj telefon, pa še ta bo še dolgo, dolgo tak, kot je sedaj, t. j. — za nič.

— Srečko Albini: Baron Trenk. Opereta v treh dejanjih. Feliks Al-bini je Hrvat, hrvaški skladatelj, a jugoslovanski umetnik. Izi je kapel-nik zagrebškega gledališča, a ko se je ondi opera opustila, je deloval na Dunaju in v Lipskem na Nemškem. Pred petimi leti pa je bil iznova po-zvan v Zagreb, kjer je danes rav-natelj hrvaške opere. V tujini si je moral pridobiti ime in slavo, da ga je priznala tudi domovina. V tujini, v Lipskem, Monakovem, Norimber-ku, v Gradcu, na Dunaju in drugod so se izvajale najprej Albinijeve operete, predno so našle priaznihi tal-tudi med rojaki. Zdaj je že osem let Albinijevo ime slavno ne le med Hrvti, nego tudi med Srbi in Mad-zari. Njegova opereta Baron Trenk se je pela ne le po slovenskih, nem-ških in madžarskih odrih, nego celo v Ameriki in Angliji. Povsod je do-segla kolosalen uspeh. Odkod ta uspeh? Albini je prinesel v opereto prvi jugoslovanske pevске in glas-bene motive, hrvaške, srbske in tu-di slovenske narodne napeve in plesje. To je v opereti novo, origi-nalno. Morda se poroča, da je v ope-reti »Baron Trenk« tudi čutili madžarski glasbeni kolorit. Toda Hrvatje si niso od Madžarov izposodili ničesar, ker imajo v svojem značaju v obleki, pesmi in melodiji toliko sa-moraslega, da dajejo še drugim svo-jim sosedom. Seveda, se je Albini držal običajnih operetnih form ter je dajal koncesije; moral je pa tudi ustrezati milem in značaju oseb na dvoru Marije Terezije ter uravnati po njih svojo glasbo. — Albinijev »Baron Trenk« je glasbeno razkošno opremljen, orkestralni in pevski del je obdelan bogato in skrbno, mesto-ma tako operno, da je »Barona Trenka« n. pr. dunajska ljudska ope-ra uprizorila z naslovom konične opere. V Ljubljani je dosegla nje-gova opera »Maričon« najlepši uspeh. — Dne 15. t. m. se zaključi hrvaška operna stagiona s Puccini-jevo opero »Bohème«. In z njo je morda — konec naše gledališke glo-rije!

— Koncertna pevka gospa Fa-netta Hermsdorf-Billnova bo sode-lovala v »Oljkinih« koncertih »Gl. Matice«. Umetnica je naša sloven-ska moč. V Ljubljani je obiskovala in dovršila učiteljske in postala učite-lica. Že kot gojenka učiteljske je kazala veliko zanimanje in nadar-jenost za petje in glasbo. V šoli »Gl. Matice« se je učila solopetja pri rav-natelju Fr. Gerbiču in pri vodju M. Hubadu. Na Dunaju se je omožila z zdravnikom dr. Hermsdorffom; se-daj biva s soprogom stalno v Karls-ruhe na Nemškem. V Karlsruhe je nadaljevala študije pri slavnem te-noristu, komornem revcu Jadow-kerju, ki je sedaj dvorni pevec v Berlinu in dovršila pri prof. Rosen-bergu. Po dovršitvi študij se je po-svetila koncertnemu petju, v kolikor ji dopuščajo rodbinske razmere. V zadnjih dveh sezonah je nastopila z resnično velikim uspehom v več kot 20 mestih na Nemškem, navaja-mo mesta: Baden-Baden, Rastatt, Aachen, Luzern v Švici, Karlsruhe, Wesel, Koblenz, Gengenbach, Offenburg, Gaggenau, Speyer, Pforzheim, Bruchsal, Gernsbach, Jöhlingen, Lahr, Bühl, Frankfurt a. Main, Heidelberg, Tauberbischofs-heim, Tütingen, Kaiserslautern. Le-tos je žela prave triumfe kot »Car-men« in »Santuzza« v operi v Kai-serslauternu in lani v Luzerni v Švici, tako, da je morala ponavljati gostovanja. Hermsdorffova ima mo-goven, obsežen, dramatičen sopran. Kritiki brez izjeme hvalijo njen glas, temperament in dušepolno zrelo umetniško predvajanje in jo pozdra-vljajo povsod kot dobrodošlo umet-nico. — Zakaj navajamo vse to? Ker je mnogo Slovencev, ki čislajo domačega umetnika šele od takrat naprej, ko je pri drugih — tujih na-rodih dosegel uspehe! Dokler pa je deloval v domovini, ga niso čislali.

— Velikonočna številka Slov. Ilustrovanega Tednika ima cele tri pole ter zato ogromno berila in slik. Jako prijazne in zanimive veliko-nočne povesti so priobčile Cvetko Golar (Velika noč), Manica Komano-va (In zvonovi...), in Zvon. Kosem (Velika sobota); pesmi pa Manica Komanova (Gospod je vstal) in Cvetko Golar (»Gospa Sveta«, ki je pravi biser). Članek o Slovincih na Ogrskem je prav zanimiv in P. Fle-retey članek »Moda in otroška ob-leka« poučen. »Ženski Vestnik« je zelo bogat, spisi ood »Naše slike« in

»Razne vesti« prav aktualni. Na 15 straneh je teksta v izobilju. Slik, večjih in manjših, 31, večinoma do-mačih; zlasti bodo zanimale slike 7 mladega pisca Joška Verovška, hrvaških žrtve laške mularije v Tr-stu, Arnošt Zelezni, slovenski pianist A. Trošt pred piramidami, požar v Borovnici in 12 slik naših igralč in igralcev, ki jim je S. I. T. za bodočo turnejo napravil res najlepšo rekla-mo. Vseh 31 slik ne bomo naštevati, a vse so izborno producirane. Ta velikonočna številka je popolnoma celotna in v sebi zaključena. Zato jo še posebej prav toplo priporočamo. S. I. T. je resnično lep časopis, ki bi ne smel manjkati v nobeni slovenski hiši! Tudi inseratni del je zelo bo-gat in zanimiv. Nas je zlasti zani-malo, da začne S. I. T. s posebno le-poslovno knjižnico, ki prinese v pr-vih dveh zvezkih humoreske R. Murnika in novele Mil. Pajla v ele-gantni opremi. Priporočamo vsako-mur.

— Nesreča vsled splašenega konja. Ko se je peljal 17letni hlapec Franc Pristau te dni na vozu nalo-ženem z deskami po Rimski cesti, se mu je splašil konj vsled nekega bližajočega se avtomobila. Hlapec je takoj skočil z voza in je hotel konja zadržati; pri tem pa je prišel pod voz. Konj je diral nato proti tobačni tovarni, kjer so ga pasantje prišli in ustavili. Hlapec je k sreči zadobil le lahke telesne poškodbe.

— Tatvine so se dogajale v zad-njem času v neki hiši na Mariji Te-rezije cesti. Manjše tatvine in večje tatvine. Tat, storilec pa nikakor niso mogli priti na sled. Tako je bilo v zadnjem času ukradena banja za kopeli, meso in več drugih stvari. Da bi prišla ukradena žena tatu na sled, je naročila svojemu štirinajstlet-ne-mu sinu, naj se skrije v šrambi za jedila in naj začne klicati, ko stopi tat v sobo. Deček se je oborožil s samokresom za strah in se je zaprl z nekim sosedovim dečkom v šrambo s ponarejenim ključem in je stopil noter. Dečka sta zapazila ne-kega moža, ki pa je takoj pobegnil in izginil skozi hišna vrata, kakor hitro je sprožil sin ukradene samo-kres. Dečka nista mogla vsled teme spoznati pobeglega tata.

— Umrli so v Ljubljani: Ludo-vik Dojnik, sin tovarniškega delavca, 22 let. — Jera Stražičar, delavka-hiralka, 76 let. — Marija Med-ved, relenka, 9 mesecev. — Ivan Hisek, godbenik, 27 let. — Matevž Bajc, delavec-hiralec, 81 let.

— Sokol v Štepanji vasi je sklenil osnovati svojo društveno knjižnico. S tem sklepom je odbor ugodil le dolgotrajnim željam in mnogoterim prošnjam društvenih članov, posebno še članic, ki si že iskati razvedrila in omike v dobrih knjigah, katerih pa vsled pomanj-kanja vsake knjižnice v našem kraju ni mogoče dobiti. Ker je pa naše društvo še mlado in mora svoje bore premoženje porabiti v prvi vrsti za spopolnitev telovadnega orodja, je mogel odbor za knjižnico nameniti le malenkostni osnovni prispevek, s katerim pa ni mogoče nabaviti boljše in obsežnejše knjižnice, kakoršne pa je pri nas vsled velikega števila če-fanja željnega občinstva v društve-nih krogih nujno potreba. Odbor se vsled tega obrača do vseh prijate-lev našega društva in sploh do vseh onih, ki jim je ljudska prosveta v resnici pri srcu, da darujejo društvu prebrane knjige leposlovne ali po-ljudno-znanstvene vsebine za snjo-dar, ki knjižnico. Vsako poljubno šte-vilo knjig hvaležno sprejmemo ter prosimo cenj. darovatelje, obvestila, da pošljemo po knjige. Na zdaj!

Odbor. — **Brate! »Sokola Vič«.** Bliza se III. vsesokolski izlet, bliza se pro-slavljenje 5letnice, obstoja »viškega Sokola«, torej bratje, zdramite se in pridite v telovadnico na delo. — Bratski Na zdaj!

— Družbi sv. Cirila in Meto-da je izročil g. Ivan Perdan, veletr-žec v Ljubljani 1500 K odi zkupčka od družbenih vzgalič. To je tako znamenit prispevek, da mora vsak Slovenec vrednost uvaževati in po vsej moči delovati, da se uporabljajo vsepovsod med Slovinci te tako ko-ristne užgalice. — Nabiralniki v Tr-stovljah zavzemajo vsekako prven-stvo med svojimi sovrstniki v naši domovini. Meseca sušca so dali zo-pet 44 K 44 v. Prvenstvo je dosegel sedaj nabiralnik v gostilni Forte, kaj za njim pa moramo pohvaliti onega v gostilni Goropčevškovi. Le tako naprej!

— Ako se hočete enkrat prav nasmejati obiščite te praznike kine-matograf »Ideal«. Predvajala se bo-de burka v 5 dejanjih modra miška. Kar je more služiti za zabavo to vse se nahaja v tej burki, ki je uže na odru dosegla najlepši uspeh. Madga Lessing igra ulogo »modre miške« s tolikim temperamentom, in prikupni

razposajenosti, da nam prizori kar švigajo pred očmi in da ne pridemo iz smeha. Slika je jako smešna in povzroča posebno v dveh zadnjih delih bučen smeh.

Od velikonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

Modra miška!

Največja in najkrajša učinkovita veselo-igra te sezije! Neprestan bučen smeh!

Kinematograf Ideal.

Trst.

Preseljevanje blaga. Pred par dnevi je prišel v tržaško prostó luko parnik »Radium«, naložen z veliko množino riža, čevljev in izgotovlje-nih oblek. Ko so pregledali zaboje, v katerih je bila obleka in čevlji, so zapazili, da manjka iz njih več bla-ga. Kam je izginilo med vožnjo? O tem je bila obveščena policija, ki je poslala na parnik policijske agente. Ti so preiskali vse prostore na par-niku in tudi kabine. Poleg drugih kabin so pregledali tudi kabino pod-oficijala Karola Radatza, in v velike presenečenje vseh, je bila kabina na-tlačena z raznim blagom, ki se je bilo preselilo iz zabojev. Radatz se je izgovarjal, da je blago kupil, toda ta izgovor mu ni pomagal mnogo; bil je aretiran.

13 zabojev pomaranč. V ulici della Fonderia 2 se nahaja v pri-tičju zaloga južnega sadja, katere lastnica je Klementina Zupančič. Pred dvema dnevoma je odšla Zu-pančič kakor vsako jutro na delo v svojo zalogo, a v veliko presene-čenje je našla zalogo odprto. Ko je stopila vanjo in pogledala malo na-okoli, je takoj spoznala, da ji manj-ka ne morda 13 pomaranč, ampak celih 13 zabojev pomaranč. Izvedelo se je, da sta vlomila dva tatova skladišče in odpeljala zaboje na vozu. — Eden izmed teh je že prijet. Ime-nuje se Bruno Bremiz in je težak, star 20 let, iz Trsta.

Pred prazniki. Zene pobirajo možen denar, da ga ne zapliče in ga hranijo za praznike. In tako pač ni čudno, da ga hočejo ti »oropani« moze piti na ta ali oni način. »Za-stonj se ga dobi samo ponoči«, si mislijo in tako se zberejo v dveh ali treh in hajdi kam h kakšni samotni gostilni. — Te dni so šli k Sv. Mar. Magdaleni zgornji št. 8 v gostilno Ivana Gregoriča. Z močnim želez-nim drogrom so odprli vrata in notri so pili in jedli zastoj. Res, dobro so se imeli. Peršut, salame, vino, ci-garete in poleg tega še nekaj denarja — to je bila res vesela gostija. Ko so se napili in najedli, so vzeli kar so mogli s sabo ter so odšli. — Go-stilničar pa je gledal zjutraj s kislim obrazom nered v lokalu. Napol iz-piti kozarci in po mizah razlito vino so jasni dokazi vesele noči nepovab-ljenec. Škode je okoli 300 K.

Gostilno so obiskali. V gostilno, ki je last Karola Skrinjara in ki se nahaja pri Sv. Mar. Magdaleni spod-nji št. 445 so vdrl tatovi. Odnegli so s sabo 4 kg težko gujat, nekaj vina, kolo sira in druge take reči. Gospo-dar, ki stanuje v prvem nadstropju, je slišal ob 3. uri zjutraj ropot v spodnjih prostorih, kjer se nahaja gostilna. V naglici se je obtekel in vzel tudi revolver s sabo. V gostilni ni našel nikogar, ko pa je nadalje preiskoval, je opazil, da e vse v ne-preiskoval. Škode ja nad 100 kron. Gostil-ničar je naznanil tatvino policiji, a za tatovi ni do sedaj še nikakega sledu.

V mestni zastavljalnici. Neki 17letni Ivan Mirabili je prišel nekaj pred pol dne v mestno zastavljal-nico po nekaj obleke. Med ženami pa, ki so čakale tam, je bila tudi neka žena Rogiars Ema. Ta je takoj spoznala, da je obleka, katero je vzel ta 17letni mladenič v zastav-ljalnici, njena in je začela vpiti. Po-ljalnici, njena in je začela vpiti. Po-ljedala je straži, da ji je nekdo iz-vela listek, in da je sedaj prišel maknil listek. Mirabila so odpe-ljali v zapor.

PODZEMSKA ŠHRAMBA TATOV.

V prosti luki pri Sv. Andreju se nahajajo tudi velika skladišča, na-polnjena z najrazličnejšim blagom, med katerim je tudi dragoceno ino-zemsko blago. Tatovi pa vedo vse to prav dobro in, kadar se jim nudi prilika, odnesejo kar morejo. V zad-njem času pa se je zelo strogo pa-zilo na tatove. Okrog skladišč so bili postavljeni čuvaji, ki so imeli strogo nalogo, paziti, da nihče ne

odnese najmanjše reči iz skladišč s seboj. Pri vsi ti strogi pažnji pa je pred nekaj dnevi izginilo iz skladišča št. 69 zopet nekaj dragocenega blaga. Dognalo se je, da je zmanjkalo iz te zaloge 20 zavojev japonskega svilnega blaga v vrednosti 600 K.

Kako je moglo izginiti iz skladišča toliko blaga?

Stráže so trdile, da so strogo pazile in da je nemogoče, da bi bilo blago odnešeno iz luke. To se je zdelo vsem čudno. Sestala se je bila komisija: nadzornik skladišča, policijski nadzornik, finančni komisar in drugi, in sklenili so, da natančno preiščejo vso zalogo. Prevrnili in prebrskali so vse kote zaloge št. 69, onih 20 zavojev svile pa le niso mogli najti. Po večurni preiskavi so zapazili v podu skupino desk, ki so se dale dvigniti. Ko se je to zgodilo, je zagledala komisija pred seboj lestvo, ki je vodila pod zemljo v neznane prostore. Komisija se je preskrbela s svetilkami in se nato spustila po lestvi v rov.

V precej prostorni podzemski votlini, ki so jo zgradili neznani tatovi, so se nahajali razni zavrtki. Komisija je dala prenesti vse zavrtke iz podzemnega prostora na svetlo in ko so jih razvili, se je pokazalo vseh 20 zavojev svile in poleg tega tudi več dragocenih šerp ter drugega blaga, ki je bilo ukradeno v skladišču št. 69, česar se ni niti opazilo.

Tatovi so skrivali dragoceno blago v ta podzemski prostor, iz katerega so ga odnašali, kadar je bila kaka ugodna prilika. Komisija je razočarana. Policija poizveduje, a o tatovih še danes ni nobene sledi. Česa se ne lotijo tatovi dandanes!

Telefonska poročila

ITALIJA SE SEDAJ NIMA TRIPO-LITANJE.

Rim, 10. aprila. Agenzia Štefani poroča iz Bengasi: Garnizijo Bo Kobol je 6. t. m. napadlo 700 upornikov, ki so imeli 2 topova. Po dolgem boju se je Italijanom posrečilo upornike pognati v beg. Beduini so pustili 100 mrtvih in ranjenih. Italijani so imeli 3 mrtve in nekatere ranjene.

AVIATIK SE UBIL.

Draždane, 10. aprila. V Kadeču je danes strmoglavil znani aviatik Reichel s svojo svakinjo z aeroplana. Svakinja je bila na mestu mrtva, aviatik je pa umrl v bolnici.

AVSTRO-OGRSKA IN GRŠKA TRGOVINSKA POGAJANJA.

Atene, 10. aprila. Avstro-ogrski in grški delegati so se pogajali o grških predlogih. V prihodnji seji se bodo obravnavali avstro-ogrski pogoji tičejo se paroplovbe.

ANGLEŠKI PARLAMENT.

London, 10. aprila. Listi poročajo, da bo angleški parlament koncem junija razpuščen in razpisane nove volitve.

SPREMENBA USTAVE.

Bukarešt, 10. aprila. Senat je sprejel predlog o reviziji ustave v drugem branju.

IZ SRBIJE.

Srbija dobi v Solunu prosto pristanišče.

Beograd, 10. aprila. Pogajanja med Srbijo in Grško o srbskem pristanišču v Solunu so končana. Srbija dobi kljub vsem intrigam prosto pristanišče.

Albanska vlada obljublja, da bo mirna.

Beograd, 10. aprila. Belgradska vlada je opozorila albansko vlado na to, da se zbirajo na srbski meji. Albanska vlada je obljubila, da stori vse, da prepreči nemire.

Francozi bodo zidali hotele.

Beograd, 10. aprila. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se podeli koncesija za zidanje hotelov po mestih v Novi Srbiji srbsko-francoski stavbni družbi.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni plačila vnaprej; za nameni inserentov v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

KORESPONDENCA.

Mlad mornar pri vojni mornarici želi korespondirati z mlado prijateljico gospodično, pod šifro »Radetsky« pošto ležeče Pulj II.

Iščem čevlarskega pomočnika za fino šivano moško in žensko delo. Mesto trajno. Michl, Trst, Corso 45. 221-2

Kolesa Puhova in še druga iz tovarne Stirijske, potem stare še dobre po vsaki ceni. Harmonike, nove in stare, plošče za gramofon, igle! Vse to se pri meni dobi in cenejši kot drugod. Se priporočam P. Bizjak, star., Kranj 102. 195-3

Danijel Zupanc

trgovina z zlatnino, srebrnino in urami
Ljubljana, Sv. Petra cesta 8

priloga svojo bogato zalogo vsakovrstne zlatnine, srebrnine in ure po jako nizkih cenah. — Vsakovrstna nova dela in popravila se v lastni delavnici po najnižjih cenah izvršujejo.
Lastna izdelovalnica zlatnine in srebrnine.

Opolo liter. K — 88
Samotok rdeči liter K — 92
Samotok bell K 1 —
M. Žerjav, Strelška ulica št. 32.
Berta Sever, Sv. Jakoba trg.

Išče se za avgustov termin za dve osebi solčno stanovanje

s 3 sobami, pritliklinami in ev. kopalno sobo v bližini sodnije, ali pa z vporabo vrta tudi kje drugje v mestu.
Ponudbe z navedbo cene do 15. aprila t. l. pod Dr. K. na upravništvo.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta šte. 19
oblastveno konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelkovodne naprave! Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, proračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Pisemski papir.

Velikonočne umetniške razglednice in najnovejša priporočila Marija Tičar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26 in Resljeva cesta št. 7.

11-50 — Velika zaloga — 11-50
najfinejših, trpežnih in nogi najbolj priljubljenih
čevljev
za dame, gospode in otroke.
Viktorija Sterniša
Ljubljana,
Jurčičev trg šte. 8.
Gg. učiteljem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta.

FR. P. ZAJEC,
Ljubljana, Stari trg 9.
Največja tovarniška zaloga najsolidnejših gramofonov in plošč.
Plošče Columbia, Favorite, Odeon, Premier avstr. družbe „Angel“ in „Zonophon“ itd. itd.
Gramofoni že od K 25. naprej.
Plošče „ „ „ 1-30 „
Cenila brezplačno.
Vsa popravila se izvršujejo točno in solidno.

Velikonočna okasion prodaja čez 25.000 komadov.

Najnovejše za spomlad in leto za gospode in dečke, damska konfekcija pariških in berolinških modelov po čudovito priznanih nizkih cenah.
Poglejte si izložbe.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.

Gostilna. Anton Ivančič Buffet.

TRST. Andemo de Toni, via Nuova 5. TRST.
Tržaškemu občinstvu in v Trst prihajajočim Slovincem jamčim za pristna istrska, vipavska in dalmatinska vina, kakor tudi vedno sveže pivo in izborno mrzlo in gorko kuhinjo.

BUFFET-RESTAURANT

Via Nicolò 11. — TRST — Via Nicolò 11.

Podpisana v ljudno naznanjavo p. l. občinstvu, da sva prejšnji buffet „Istria“ razširila v buffet-restaurant z dunajsko kuhinjo. — Točiva: Gůško belo in kulmbaško črno pivo, pristna istrjanska, dalmatinska, štajerska in nižjeavstrijska vina. — Opoldne in zvečer abonement!

K. Rissler. A. Trulp.

FRAN MALIS, li ste že bili v čevljarnici? Antona Javernika, Trst, Trst. — Ulica Tor S. Piero 4 - Trst. ulica Farnetto 33?? Sprejemajo se tudi popravila. Podružnica: Nabrežina 99.

Med dobrim najboljše je
„Puch“ vozno kolo
model 1914.
ki so vsled lahkega teka in trpežnosti povsod najbolj priljubljena.
Glavno zastopstvo in zaloga
IGN. VOK, specialna trgovina šivalnih strojev in koles . . .
Ljubljana. — Sodna ulica št. 7. — Ljubljana.

GVIDON ČADEŽ
Ljubljana, Mestni trg šte. 14.
Ugodno kupite v modni trgovini za gospode in dečke klobuke, čepice, perilo, kravate in vse druge modne predmete.

Novo! Lattermannov drevored! Novo!
Otvoritev v soboto, dne 4. aprila.
Edino svoje vrste!
Medved, ki vozi po dvokolesu.
Medved, vozeč na kolesčkih in mnogi drugi dresurni prikazi slo-nov, hljen, volkov, kač, raznih medvedov, opic, psov, nojev itd.
Predstave vsak dan ob 4. pop.; ob 8. zvečer glavna predstava Michlovo gledališče zveri v Lattermannovem drevoredu
Vse natančneje poročajo lepaki.
K tem veleznanim prestavam vabi prav udano lastnik

Izšel je nov lep cenik s koledarjem, vsebujoč razne novosti z najnižjimi cenami. Kdor želi kaj kupiti, naj ga hitro naroči, je tudi po pošti gratis.
F. ČUDEN,
Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1.

Št. 3552.

Razglas.

Ker je cepljenje prašičev edino varstveno sredstvo proti rdečici, pozivlja mestni magistrat vse živinorejce, da tudi letos puste cepiti prašiče.
V to svrhu naj vsak priglasi število prašičev, ki jih hoče imeti cepljene
vsaj do konec aprila t. l.
v mestni klavnici pri tamošnjem mestnem živinozdravniku.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 6. aprila 1914.

: Krasne spomladanske novosti :

dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni **Peter Šterk** Ljubljana
trgovini Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek,
prima kakovosti moško, žensko in otroško perle, najmodernejši
moški klobuki in čepice. Dalje čepice za dame, deklice in
otroke, razni nakiti, vse potrebščine za šivilje itd. itd.

Mizarstvo:

Zaloga pohištva in
tapetnega blaga

J. Pogačnik

Ljubljana
Marije Terezije cesta
13-18 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter je-
dilnih sob v različnih
: najnovjših slogih. :

Zaloga otomanov, di-
:: vanov, žimnic ::
in otroških vožičkov.

Spalnica v ameriškem orehu
350 kron.

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici,
1 umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom.

Plošče-
Angelj
Zonophon
Homokord
Odeon
Jumbo
Favorit

Slovenske
'Pathe'
plošče in
'Pathe'
aparete,
igle.

Tovarniška zaloga pravih gramofonov in godbenih avtomatov.

A. RASBERGER, Ljubljana

Sodna ul. 5. Poleg c. kr. dež. sodnije. Sodna ul. 5.

Popravila gramofonov in avtomatov strokovno in ceno.

Ljubljana, Lattermannov drevored
v lastni lopi **Zivi** v lastni lopi

Od sobote 4. aprila
do vstetega torka
14. aprila t. l. po ve-
liki noči

vsak dan od 3. pop. do
9 1/2. zvečer, ob prazni-
kih dopoldne od 10. ure
in do 10. ure zvečer.

--- dve sestri rojeni z združeno glavo. ---

Največji pojav sveta „ASRA“

Ljubljanka žená in otrok. Živa 16letna punčka. Najmanjše človeško bitje,
ki tehtá 7 kg in meri v visok. 62 cm. Zadnji ostanek plemena ASTIC.
I. prostor 50 vin., II. prostor 30 vin. Vojaki in otroci plačajo polovico.

Pri nakupu obnavl ni treba iskati trgovin s kri-
čečo reklamo. Pri meni dobite isto ravno tako
Poceni pa vsekakor boljše, za kar jamči moj
strokovni poklic.

Popravila čevljev, čeludi niso bila kupljena
pri meni, izvršujem vestno in poceni.

MARTIN KRALJ,
čevljski mojster, Wolfova ulica
št. 12 v Ljubljani.

**Narodna
urarna in -
- zlatarna
Alojzija Povha,**

se dobi na trgu Barriera št. 3, Trst.

Kje kupujete
škarje, britve
in
žepne nože?
Pri brusarju

J. Kraiger-ju,
Ljubljana, Židovska ulica.
On je umetni in fini brusar
z električnim obratom.

Sveže pivo

najljepše dvojno marčno belo in črno
(Bockbier), belo 1/2 litra vrček po 20 v,
steklenice 1/2 lit. čez ulico ravno tako
20 v. Črno pa v steklenicah po 24 v.
Dobi se tudi dobro vino, gorka in
mrzla jedila. Na razpolago so cenjeni
gostom v popoldanskih urah, vozovi
za vožnjo v mesto in okolico.

ANTON MAVER,
posestnik in restavrater
hotel „Vega“, Sp. Šiška 26.

Led
poceni se dobi tu in v Ljubljani,
Metelkova ulica št. 17.

??
Ia. Nagradna zagonetka.

Kaj je to?

Ojčevjan za logo otof nič šbertop
ami ad rija v Inajbujl.

Prvi in vsak deseti ter poslednji rešilec
zagonetke dobi fotografski aparat,
vsak peti pa zavoj mila ali parfuma.
Rešitvam je priložiti v znamkah K 1-20
za manipulacijo do 15. aprila 1914

„Adrija“ drogerija
v Ljubljani.

Do sedaj so bili nagrađeni za pravilne
rešitve zagonetke s fotografskimi apa-
rati gg. I. Smole, L. Bloudek, S. Koželj,
F. Milavec, S. Zajec v Ljubljani; F.
Novič v Trstu, R. Stergar v Škofji
Loki, S. Verbič v Lokvah, S. Znidaršič
v Prestranku. — Parfume in mila so
dobili gg. I. Fojkarjeva, I. Kocmur, S.
Skorpiuk, N. Slajmerjeva v Ljubljani;
K. Azman v Železnikih, P. Dekleva v
Vipavi, P. Nachtigal v Jesenicah, M.
Poharjeva v Trstu, I. Svetličeva na Viču,
A. Žgavc na Reki, M. Moravec in N.
Hrovatin v Senožečah, F. Kurnik pri
Sv. Troječi.

Mednarodno spedijsko podjetje
R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876. Telefon št. 60.

Podjetje za prevoznino ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr.
glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani.
— Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet obojev. — Transport in
shranitev mobilja. — Agentura avstrijskega Lloydja.
Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na
južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Pozor stavebeniki!

Pozor občinstvo!

Izgotovljene štedilnike

solidno domače delo, prodaja po jako nizkih cenah

RUDOLF GEYER, ključarski mojster,

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

Priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtna, stopniščne
in balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila.

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6.

Velika zaloga pušk, samokresov, pištol in lovskih priprav.

Topič „SALUT“

Priprave za ribištvo.
C. kr. prodaja smodnika.

Umetalni ogenj.
Ceniki zastoj in franko.

Prav tako dobro ko
zrnata kava diši ob
pravilni pripravi
edino popolni kavni
nadomestek:
Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava.

Sam z dobrim mlekom
in malo sladkorjem
zaužit, je pristni
Kathreiner
pljača, kakršna
mora biti.

Kdor hoče kaj natančnejšega čitati,
naj piše Kathreinerjevimi tvornicam
za sladno kavo d. dr., Dunaj I.,
Annagasse št. 8.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin.
Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-
krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovjše izborne mla-
dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.